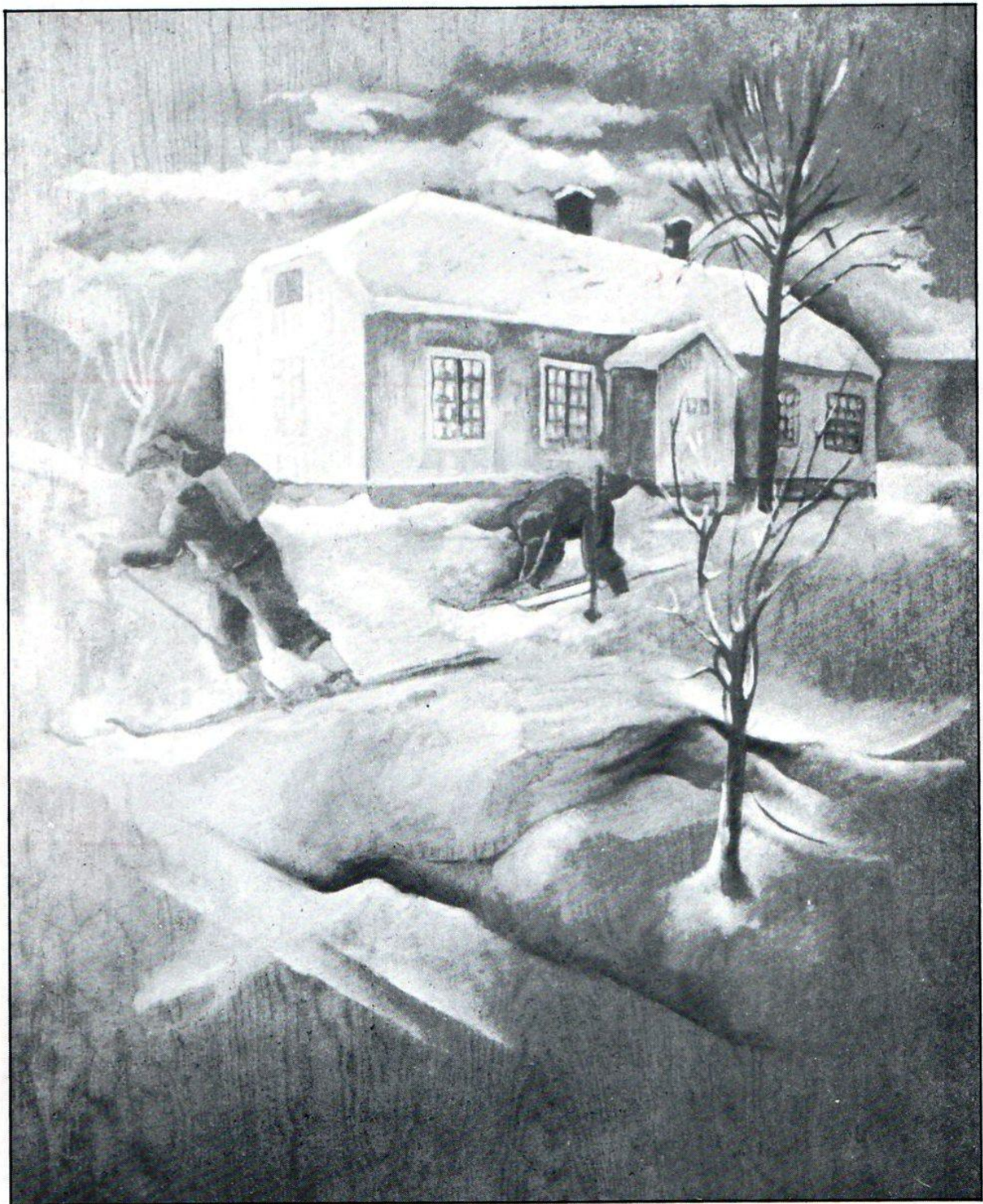

KLÆBU HISTORIELAG

ÅRSSKRIFT 1984

KLÆBU HISTORIELAG STYRET

Formann: Lars L. Forseth
Nestformann: Ole Svaan
Sekretær: Møyfrid Hallset Skei
Kasserer: Inge Vevang
Styremedlem: Bjørn Hukkelås
Varamedlemmer: Eva Haftorn,
Asbjørn Stjern
og Olav Svendsrud

REDAKSJONSKOMITEEN
Bjørn Hukkelås, formann
John Nordsteien
Stein Tranvik

4. vers i Nordmannssang av Ivar Aasen.

Lat oss ikkje forfederne gløyma
under alt som me venda og snu,
for dei gav oss ein arv til å gøyma,
han er større enn mange vil tru.

«Kirkbygda» sett fra Nedre Halset. Fotografi fra 1923.

KLÆBU HISTORIELAG

ÅRSSKRIFT 1984

Innhold:

Helsing fra styret	s. 4
Marta Hollekim:	Noen barndoms- og ungdomsminner	s. 5
Inge Vevang:	Tillerraset i 1816	s. 8
Bjørn Hukkelås:	Dekorasjonene ved Lysklett og Tulluan skoler - og litt om kunstneren som malte dem	s. 9 s. 12
Ole Svaan:	Høttkjøringa	s. 13
John Aas:	Kuhandel under krigen	s. 16
N. J. Gregersen:	Klapjakt paa ski	s. 17
Peder Storsve:	Svemanden	s. 18
Stein Tranvik:	Opptakten til rutebiltrafikk i Klæbu	s. 19
Asbjørn Husby:	Klæbu Meieri 1905-1940	s. 23
Karl Villmø:	Prolog ved Klæbu Meieris slutfest 1940	s. 25
Bjørn Hukkelås:	Steder i Klæbu	s. 26
Ole Svaan:	Dillinger	s. 27
Olav Gullvaag:	Eit minne	s. 28
J. N. Brun:	Da jeg var gutt	s. 31

Forside: Sletten skole, fotografi av dekorasjon ved Lysklett skole, malt av Kaare Hegle i 1936.

Bakside: Tuftstuggu, tegnet av Marit Kleven.

HELING FRA STYRET

Klæbu, sept. 1984

Styret i Klæbu Historielag takker bidragsyterne for artikler, bilder, tegninger og annonser som har gjort det mulig å gi ut det tredje årsskriftet.

Historielaget er fortsatt interessert i artikler som kan brukes til våre årsskrift. Vi oppfordrer derfor Klæbygger og andre som har hatt og har tilknytning til bygda vår, til å sende oss stoff.

Klæbu Historielag har i dag 110 medlemmer, og laget har til formål å vekke interesse og skape forståelse for bygdas historie. Det vil arbeide for å utbre kjennskap til kulturarven vår og verne kulturminner av alle slag i bygda.

En av oppgavene Klæbu Historielag har prioritert siste året, er registrering og bevaring av gamle bilder fra Klæbu. I samarbeid med Trøndelag Billedarkiv, Sverresborg er det nå registrert ca. 200 bilder, og historielaget retter en varm takk til grendekontaktene som har gjort en fantastisk jobb med innsamling og registrering av bilder. Bildene vil bli å finne på Klæbu Folkebibliotek.

Videre ønsker Klæbu Historielag å følge opp arbeidet med muntlige intervju med eldre mennesker i Klæbu. Dette er tidkrevende arbeid, men viktig for å bevare nær fortid, så her trenger vi folk som kan tenke seg slikt arbeid.

Oppgavene er mange og interessante, så bli derfor med og støtt oss.

BLI HISTORIELAGSMEDLEM

Ellers tar vi oss den frihet å legge ved en giroblankett for 1985, så alle som betaler 30 kroner får årsskriftet til julen 1985.

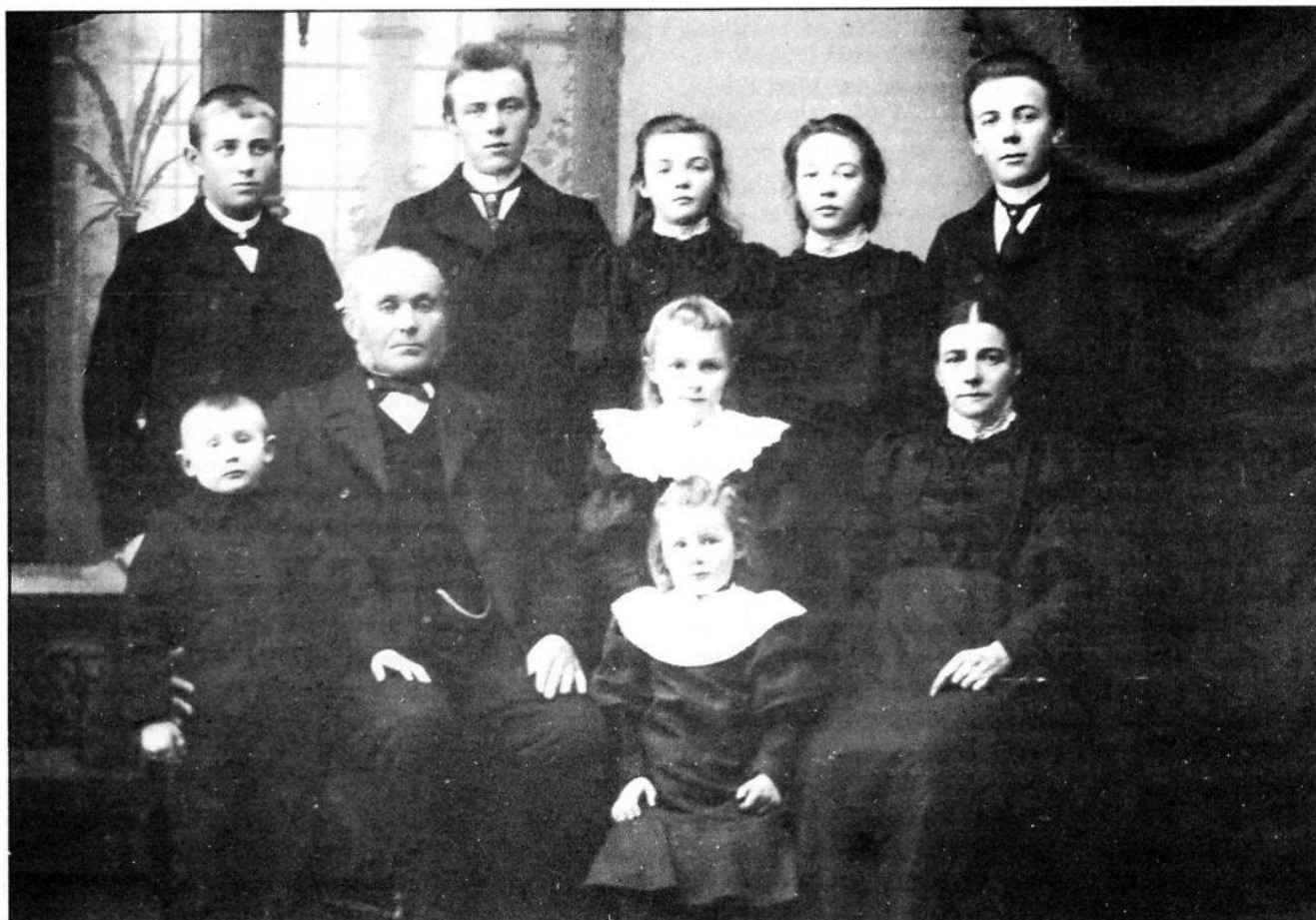
Til slutt en takk til Klæbu kommune, Klæbu Sparebank og Klæbu Gammeldansforening for økonomisk støtte. Også annonsørene vil vi takke.

Lars L. Forseth sen.
(form.)

Møyfrid Hallset Skei
(sekr.)

Noen barndoms- og ungdomsminner

Marta Hollekim:

Under et besøk på Teigen sommeren 1983, fikk jeg spørsmål fra Ole Svaan om jeg ville skrive ned noen minner fra min barndom og ungdomstid.

Jeg gav ikke noe sikkert løfte om å etterkomme anmodningen, og har tildels avskrevet det hele.

Men ettersom tiden har gått, har tanken streift meg igjen, og når jeg tenker tilbake, dukker det opp så mange ting som har ligget gjemt i underbevisstheten, og som nå våkner til liv igjen.

Så får jeg prøve å ta fram noen av dem da.

Selvsagt er ikke Klæbu idag det samme som det var for 60-70 år siden. Generasjoner er gått bort, og nye er kommet til. Det er også blitt mange nye klæbygger – folk som har flyttet til bygden – bygd seg hus og heim og bosatt seg der for godt. Jeg ble rent målløs da min niese, Karen Ulstad, kjørte meg rundt og viste meg nybyggerstrøkene i Torvmarka og rundt kirken. At det går an! Jeg ser det for meg fra barnedagene som bare svarte granskogen.

Jeg er nå 82 år, og vi kan vel rekne med at mange av min årsklasse er gått bort.

Jeg er den yngste og eneste gjenlevende av elleve søsken som ble født på Tulluan. Tre søstre døde som små,

□ *Familiebildet fra 1906. Ingeborg f. Teigen og Peder Tulluan, Sivert, Peder, Klara, Karen, Ole, Klaus, Anna og Marta.*

og vi ble da åtte som vokste opp – fire gutter og fire jenter. Livet gikk vel sin jevne, stille gang som det vanligvis gjorde på en bondegård.

Men en dag ble det besluttet at noe stort skulle skje. Det var på nyåret 1906. Vi skulle til Trondheim – til fotografen for å ta et familiebilde. Ole hadde begynt på lærerskolen på Levanger høsten 1905, og skulle nå tilbake dit etter endt juleferie. Levanger var jo så «uendelig langt borte», så han kunne ikke ventes hjem før til sommeren, derfor måtte anledningen benyttes nå mens alle var samlet.

Vi kjørte til byen med to hester. Det var kaldt så vi var godt innpakket i ulltørklær og skinnfeller. I byen tok vi inn hos Mali Sesseng i Bersvenveita. Hun tok imot både folk og hester når bøndene var på handletur til byen.

Det tok sin tid hos fotograf Ludv. Bach. En siste justering med påkledningen måtte til, men så var alt klart. For å få oss minste til å sitte rolig, sa fotografen at det straks kom fram en liten fugl oppi taket som vi måtte se

på. Vi stirret og stirret. Klikk, sa det i apparatet, men ingen fugl kom. Å, så skuffet jeg var. Jeg ville så gjerne ha sett den lille fuglen.

Mor og far ville at det skulle taes et bilde av Klaus og meg sammen. Vi var de minste og nesten som tvillinger. Men Klaus ville ikke være med på det. «Æ vil itj stå attme nå'n veikjunge, nei» sa han. Dermed ble det ikke noe bilde.

Et annet minne fra samme året står også levende for meg. Faster Brøttem lå dødssyk, og det var klart at hun ikke hadde lenge igjen. Så sa hun: «Æ vil sjå a Marta». De hentet lille Marta på gården. Da sa hun: «det e itj denner Marta'a». Så skjønnte de det var meg hun tenkte på. Mor som alt var på Brøttem, ringte til far og bad han komme og ta meg med. Vi kom inn i kammerset der faster lå. Jeg husker hun var så blek og leppene var tørre.

Hun så på meg, men jeg kan ikke huske om hun sa noe. Like etter dro hun det siste sukket. Det var første gang jeg så noen dø, og det gjorde et sterkt inntrykk.

Mor og far hadde sølvbryllup 16. juli 1908. Det var stort selskap, og jeg husker det var mange mennesker ute på gårdsplassen. Det var vel helst den nærmeste familie, men også folk fra byen, slike som år etter år hadde sommeropphold på gården, og var betraktet som husvenner. Av gaver de fikk på sølvbryllupsdagen kan jeg nevne en massiv sølv suppeøse fra søskenene på Brøttem. Den arvet jeg. Dessuten et kaffeservise fra lærer Svaan og frue. Dette var mor veldig redd for, og det var brukt bare ved sjeldne anledninger. Nå er det i Ingeborg Skjetnes eie.

Jeg har ingen sammenhengende forestillinger om far, bare enkelte opplevelser – slike som da han krøp rundt på gulvet med Klaus og meg på ryggen, eller når han kom fra byen og alltid hadde med noe godt til oss.

Så kom den lagnadstunge septembervelden i 1908 da Ole Bromstad kom med bud om at han hadde funnet far død i vegen som førte opp til gården. Han hadde et blødende sår i tinningen, hadde stupt ned fra vognen. Antakelig var det hjertet som hadde sviktet, for mor fortalte senere at han flere ganger hadde hatt «nervefeber» som de kalte det den gang.

Det var vondt å se hvor grusomt det var for mor. Den første tanken som slo meg, var at jeg ville tømme sparebøssa mi, og gi mor alle pengene. Jeg skjønnte vel ikke stort av alvoret ved at far var borte.

Det var kommet ny prest til bygda, Martin Wiig, bondesønn fra Ullensaker. Han forrettet ved begravelsen. Mor kom til å stå i et særskilt forhold til den nye prestefamilien. Men det som gjorde mest vondt i tiden etterpå, var når jeg uforvarende kom inn og så at mor satt og gråt. Det var hardt. Men livet måtte gå videre.

Jeg begynte på skolen denne høsten – Forseth skole. Svaan ble min første lærer. Han hadde også vært mors lærer, så han var nå kommet opp i årene. Det var 2 delt skole med tre årskull i første klasse og fire i andre. Vi hadde steintavler og grifler de første årene. De største ungene som hadde lært å lese, måtte hjelpe oss småungene med å lære bokstavene, mens læreren tok seg av de

andre. Da Svaan sluttet, fikk vi Ulstad. Jeg tror det jevnt over gikk stille og fredelig for seg i skolestua. I allfall skjedde det ikke noe som gjorde på sterkt inntrykk på meg at det festet seg i hukommelsen.

Tulluan hadde seter oppi Vassfjellet. Der måtte Klaus og jeg være med å passe kyrne og geitene om sommeren. Det var ikke det morsomste vi visste, men det falt oss ikke inn å protestere. Det var ikke så ensomt som en skulle tro å være på setra, for det vanket mye besøk der. Om søndagene kunne det ofte være folksomt. Da kom det ungdommer i flokk og følge både fra Melhus og Flå og mange fra byen. Da vanket det både rømmegraut og «rømbonke». Mangen 10 øring fant vegen til sparebøssene våre etter slike besøk, så når vi kom hjem om høsten og tømte sparebøssene, kunne det være mange kroner.

Klaus og jeg dro ofte på fisketur ned i Svallbekken. Der var det noen dype kulper hvor vi lurte opp mangen fin ørret fra. På setra stekte vi dem i fjellsmør, og hvis Kari budeie (fra Horg) var i humør til å servere oss «lappkak» med godt smør og «dravel-møssmør» på, ja, da kunne vi ikke ønske oss noe bedre.

Å herlighet, hvor godt det var!

Vi var på setra helt til snøen kom om høsten. Da var det artig å komme hjem igjen og treffe ungene på nabo-gårdene som vi ikke hadde sett hele sommeren.

Årene gikk sin stille gang.

Omsider kom også den siste dagen på Forseth skole. Jeg syntes det var vemodig å si farvel til læreren. Jeg var blitt glad i ham. Ulstad var et fint, kjenslevart menneske.

Så fulgte sommeren da jeg skulle «gå for presten». Konfirmantene fra Tiller og Klæbu gikk sammen. Det var lang veg for dem som måtte gå fra Tiller og Heimdal. Det var ikke alle som hadde fått sykkel slik som jeg. Vi hadde samværene i «Hærstuggu» som det hette. Det ble en fin sommer for meg. Jeg var kommet i et nært forhold til prestefamilien, i det jeg i flere år hadde gått på søndagsskolen og i barneforeningen hos fru Wiig. Dette lille, fine menneske hadde en utstråling som ikke kunne beskrives, men bare fornemmes. Ved påsketider dette året døde hun på barnseng fra hele barneflokkens sin. Det gjorde et uutslettelig inntrykk på meg. Hele bygda sørget.

Konfirmasjonsdagen ble en stor høytidsdag. Alle jentene var kledd i side, svarte kjoler. Men det var ikke bare høytid som preget dagen. Nei, det var også et sorgfylt vemod. Sokneprest Wiig holdt nemlig også sin avskjeds-gudstjeneste. Det satte sitt sterke preg på dagen. Han var utnevnt til res.kap i Paulus menighet i Oslo. Han forlot nå Klæbu etter åtte års tjeneste. Denne milde og fromme mann hadde vunnet seg en stor plass i alle klæbyggernes hjerter. Vi på Tulluan sørget oppriktig over at han skulle forlate bygden. Han hadde vært til så stor velsignelse for familien, helt fra han som nykommer stod ved fars bære og til denne søndagen da han konfirmerte den yngste i søskenflokkens.

Etter denne søndagen, 10. september 1916, var jeg blitt det som kaltes «voksen».

Jeg hadde helt klart for meg, alt som barn, hva jeg skulle bli når jeg ble stor! Jeg skulle bli lærerinne. Men jeg måtte skaffe meg mer kunnskap enn det jeg hadde fått med fra folkeskolen før jeg kunne ha håp om å komme inn på lærerskolen. Så ble det to betydningsfulle og gode år på Fredly ungdomsskole. Der kom jeg inn i et fint kristent miljø. Min barnetro ble styrket, og jeg fikk med meg en ballast som gjorde at mitt lille livsskip ikke forliste på ferden over livshavet. Jeg bodde hos Ole som da var lærer på Nidarvoll, og som hadde bygd seg villa i nærheten av Fredly. Både han og lærerne på Fredly viste meg i liv og gjerning et slikt kristent eksempel at jeg fikk lyst til å følge i samme spor. Dermed var min livsstil fastlagt, og den har holdt til idag.

Så bar det til lærerskolen i Volda høsten 1919. Der fikk jeg tre rike, meningsfulle år. Lærerne som alle var sterke personligheter, samt samværet med den fine elevflokket var med og styrket den livsstil jeg allerede hadde lagt opp til.

Jeg var 20 år da jeg tok fatt på lærergjerningen i Ringebu i Gudbrandsdalen. Jeg elsket dette yrke. Men det var-

te bare i 9 år. I denne tiden var jeg også blitt gift, og da mannen min fikk sitt første prestekall i Arna ved Bergen, flyttet vi dit.

Et nytt avsnitt av livet begynte. Å være prestekone er vel mer en sosial status enn et yrke. Men det ble nå min lodd.

Som prestefolk fikk vi vår tjeneste i forskjellige bispedømmer. Det ble sjeldnere med besøk til Klæbu og hjem til Tulluan ettersom jeg fikk min egen familie å ta vare på. Men hvor vi enn kom, gikk mine tanker hjem til Klæbu.

Klæbu – min barndoms bygd – mine røtter er her.

«Og no når eg sit i min alderdom inne, er desse med blant dei kjæraste minne,» for å si det med Anders Hovden.

**Med hilsen til slekt og venner
Marta Hollekim**

□ Bildet viser steinkaia på Teigen, Klæbu Bygdemuseum.

Teigen var anløpssted for rutebåtene på Selbusjøen i ca.

100 år. Men også lenger tilbake var Sjøtransporten hit betydelig, idet kvernsteinene fra Selbu ble losset her.

Foto: Ole Svaan 1982.

Kulturminner — er spor av ulike slag etter mennesker og deres virksomhet. Det kan være hus de har bodd i, veier de har ferdes på, bruer de har bygd, redskaper de har brukt osv.

Tillerraset i 1816

—Av Inge Vevang—

Langs Nidelva kan vi idag se flere tydelige skredgrøper. Blant annet i Sjetnemarka og ved Tiller bro. Det var ved Tillergårdene det store raset gikk i 1816. I «Norske Nationalblad» datert 2. mai 1816 kan vi lese et utdrag av en autentisk beretning om katastrofen. Denne beretningen skal være skrevet av sokneprest Darre.

Vi leser:

«Torsdag den 7de mars om ettermiddagen mellom klokken 5 og 6, var det at denne naturbegivenhet fant sted, idet utbruddet skjedde på et sted av Nordre Tillers grunn, hvor der hadde vært en sump, med et knall som av et kanonskudd. Noen av øyenvitnene påsto at de så en rødgul lue stige opp, som straks igjen skjultes av en tykk røk der fylte luften med svovellukt. Den siste påstand kan jeg bevidne da jeg ennå lørdag den 9de mars kjente tydelig svovellukt. Følgene av utbruddets voldsomme kraft var at ca. 500 mål av Tillergårdens beste jord ble satt i bevegelse og fløt på den i avgrunnen oppløste kvikkleire ut i elven, sprenget seg deretter flere hundre alen tvers over elven og opp på den motsatte elvebredd der massene sprenget plassene Eklestrøa og Tillerbrua. Her omkom 8 mennesker og alle husdyr. Raset utvidet seg deretter såvell oppover som nedover elven. En del mennesker og hester som befant seg på isen mellom Tillerbroen og Nordset, fikk en grusom død*. På Nordre Tiller forsvant oppsitteren i raset sammen med en mengde husdyr. Sammen med uthusene på Nordre Tiller forsvant også Tillers nye kirke i dypet. Tillerbroen samt noen andre bruer ble også ødelagt.

Da vannmassene sammen med is og leire styrtet nedover elven, ble det gjort store ødeleggelser. Ved Øvre Leirfoss gikk lense, sag og møllebruk, samt dammen. Ismassene sammen med en mengde tømmer dannet en demning ved gården Kroppan. Til alt hell sprenget vannmassene denne demningen ganske snart, og sparte således byen for store ødeleggelser».

Lørdag den 9. mars bekjentgjorde stiftsamtmann Roll at alle skip i elven skulle flyttes da faren for skade på skipene var overhengende.

Stemningen i byen var trykkende, og ryktene florerte.

K. Schive fant det nødvendig å redegjøre for situasjonen i Adresseavisen, der vi kan finne følgende beretning:

«Man skulle troe, at det store jordfald ved Tiller hvor nogle hundre mælinger flyttede sig 6 a 700 alen afsted havde lagt seg liig en Bakke i Nidelvens Løb og derved forarsaget en Dæmning der i et voldsomt Udbrud kunde blevet farlig ikke allene for de nedenfor liggende Gaarde, men endog for Trondhjems Bye, men det forholder sig ikke saaledes. Jordfaldet har ikke alene sprængt afsted mange 100 Alne tvers over Elven og langt op ad Bakkene paa den modsatte Elvebred og samme-

steds ødelagt huse og Mennesker, men den nedstyrkede Leermasse har tillige i Trykningen af Faldet fordeelt sig jævnt og skadt op og ned ad Elven, hvilken efter kort Tids forløb begyndte at flyde i samme Strøg som forhen.

Efter Anseende af Elvens nuværende større Bredde end forhen, staaer Vandet nu maaskee 10 a 12 Alen høiere formedelst den i Bunden liggende Leermasse, men da denne overalt ligger jævn, maae den rimeligviis opløses efterhaanden og flyde bort indtil Elven naaer sin gamle faste Bund. Det ubetydelige Tømmer af nogle nedbrudte Bygninger og omveltede Steenkar kan vel heller ikke komme i Betragtning til at foraarsage videre Ulykke, end den store som allerede er skeet.

Forfatteren, der tog Tildragelsen i nøie Oversigt, har herved kun til hensigt at befrie de gode Indvaanere af Trondhjem fra al ugrundet frygt og enhver opdigtet Angivelse».

Etter forholdsvis kort tid kan vi se at forbudet mot oppseiling i elven er opphevet.

Livet i byen er igjen falt til ro, og opprydding i – og ved elva fortsetter hele sommeren. Flere av de omkomne ble aldri funnet.

Til slutt tar jeg med to vers av Jon Gure's dikt om tildragelsen i Tiller:

*Midt under Tillers Kirke
Jordskjælvet først opkom;
i nogle Øieblikke
blev Templet kastet om
og styrtet ned i Grunden,
saa man det mer ei saa,
og Vand og Ler af Bunden
Flød hastig ovenpaa.*

*Ynkverdige var at skue
i samme Øieblik,
at Manden i sin Stue
skyndsommeligen gik
Naar Stuehuset falder,
han falder også med. –
Ak, hvilken Død Lars Tiller!
var nu for dig bered.*

* Alle som befant seg på elveisen var visstnok klæbygger. I Kirkeboka kan vi se at fergemannen ved Tanem, Ole Rasmussen ble funnet og begravet i juli, likeså Johannes Olsen Haugum.

DEKORASJONENE VED LYSKLETT OG TULLUAN SKOLER

Bjørn Hukkelås

Året 1936 ble et merkeår for skolepliktige barn i store deler av Klæbu. To nye skoler skulle stå ferdig til å ta imot elevene når det nye skoleåret startet. Lysklett skole skulle fange opp elevene ved Rønningen og Sletten krets, mens Tulluan skole ville erstatte Forseth skole. Byggene i seg selv var ganske imponerende den gang sammenliknet med de gamle skolene, og skoleforholdene for både elever og lærere ville bli vesentlig forbedret.

Det var nå avdøde prost Arne Skjånes som var formann i skolestyret, og det var han som kastet fram tanken om å la en kunstner utsmykke skolene. Byggenemnda for Lysklett og Tulluan skoler fant det imidlertid ikke rådelig med noen økning i byggeomkostningene, som allerede følte høye nok i en tid da de fleste kommunene slet med dårlig økonomi.

Ikke desto mindre var mange blitt begeistret for ideen, bl.a. byggenemndas formann, daværende ordfører Bernt Forseth, og det ble enighet om å finansiere en utsmykning av skolene ved privat innsamling i bygda. Men først måtte en komme i forbindelse med en kunstner som kunne tenke seg en slik utsmykningsoppgave.

Prost Skjånes gjorde sine undersøkelser, og gjennom sin bror, Ivar Skjånes som var ordfører i Trondheim, fikk han kontakt med teatermaleren Kaare Hegle. Han viste seg interessert og tok på seg oppdraget mot et honorar på 200 kr. (Beløpet virker svært så lite, men en eldre klæbygg jeg har snakket med, mener bestemt å huske dette.)

Det ble et nært og fruktbart samarbeid mellom Kaare Hegle og prost Skjånes. Rammen, som hovedsakelig ble å levendegjøre bygdas historie, ble trukket opp, skissene ble gjort ferdig, og utsmykningen kunne begynne. Kunstneren valgte å utføre dekorasjonene på et noe uvanlig materiale, nemlig på kryssfinér.

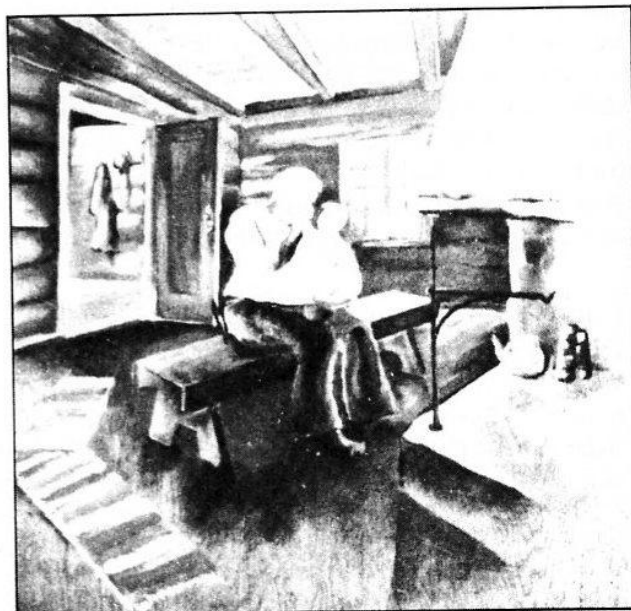
Mens Kaare Hegle malte dekorasjonene ved Lysklett skole, hadde han kosten hos Borghild og Arne Grendstad. Borghild kan fortelle at hun enkelte kvelder når han arbeidde sent, var nedover med mat til ham. Det hendte at han overnattet hos dem også. Borghild kan huske at en kveld han var der, satt han og tegnet en skisse. Gammelkjøkkenet på Lysklett hadde mantel, og både den og annen eldre innredning kunne ha gitt ham interiørideer til bildene hans.

Borghild husker også at Hegle enkelte dager hadde med seg en medhjelper under arbeidet. Det var trondheimsgutten Jørleif Uthaug, som begynte i malerlære hos Kaare Hegle. Han er nå en av våre fremste skulptører.

La oss nå ta en runde gjennom skolene og kikke på de snart 50 år gamle bildene.

Inne i korridoren ved Lysklett skole får vi en liten aperitif - en forsmak på hva vi har i vente. Her finner vi border og ornamentter i friske farger, og en brannmur dekorert med dyr og fugler. (Det har blitt meg fortalt at det egentlig ikke var planlagt å utsmykke denne brannmuren, men at Hegle allikevel gjorde det mens han ventet på en forsinket buss.)

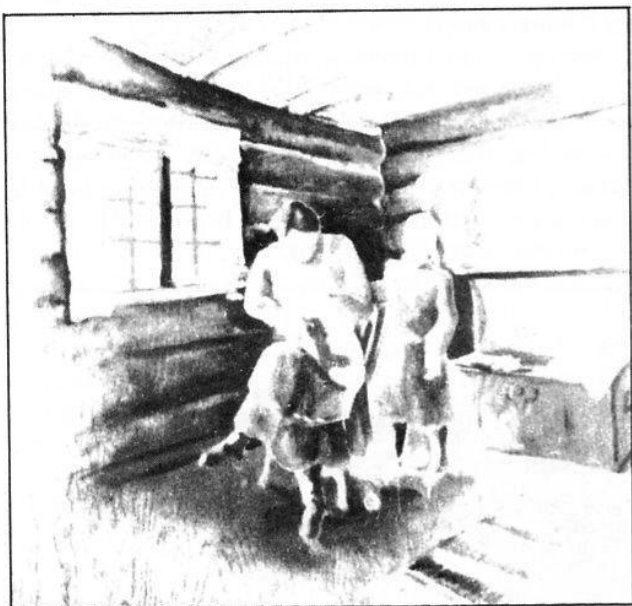
Når en kommer inn i det rommet som i alle år ble benyttet av storskolen, vil blikket fanges av det største bildet i samlingen. Det dekker to felter og forestiller prestensøndag ved gamle By kirke. Selve kirkebygget er identisk med den skissen Gerhard Schønning laget av gammelkirken under sine besøk i bygda 1773 - 74 (se Klæbu bygdebok bind I s. 26).

Om kunstneren har mintes Bjørnsons ord fra «Synnøve Solbakken» — «Kirken står i bondens tanke på et høyt sted» — skal være usagt, men både plasseringen og utførelsen understreker kirkens betydning i bygdemiljøet.

Går en ut fra kirkebildet, vil en til høyre finne faren som sitter foran peisen med en lyttende sønn på fanget. Det er den muntlige overleveringen fra den ene generasjon til den andre, en tradisjon fra eldgamle tider, som kunstneren tolker på denne måten. Her får den yngre opplysninger om gården og ætta, om grenda og bygda, og får ta del i de erfaringer og kunnskaper faren gjennom et langt liv har ervervet seg. I innhold har bildet likhetstrekk med «Historien», Edvard Munchs berømte maleri i Universitetets Aula.

På den andre siden av kirkebildet lærer moren opp datteren og forbereder henne for hennes oppgaver, mens

fort utnyttet vi ikke slike situasjoner til moro og fantestreker.

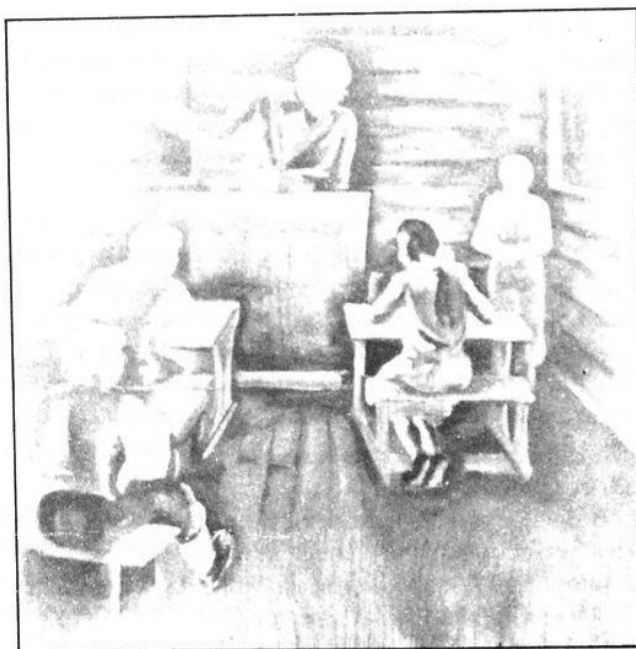
Det mest sentrale bildet i pedagogisk sammenheng, og det bildet jeg tror de fleste husker best fra sin skoletid ved Lysklett skole, er Øivind — «En glad gutt» — sitt første møte med skolen. Vi kan formelig høre morens stemme: «Her kommer jeg med en liten gutt som vil lære å lese». «Hva heter den kroppen?» spør skolemesteren mens han graver i skinnposen etter tobakk. «Kom hit, du hvithode,» sier han videre. Og selv om Øivind ser meget betenkt ut til å begynne med og må skyves fremover av moren, vet vi at han like etterpå sitter i Bård skolemesters fang og ler ham like i ansiktet.

den åpne utstyrsboksen i bakgrunnen peker mot fremtiden. Her markeres forskjellen på manns- og kvinnerollen, noe som var nødvendig i det gamle bygdesamfunnet.

Gammelskolene har fått hvert sitt bilde. Rønningen skole er nå revet, mens Forseth skole er ombygd til beboelseshus. Sletten skole, som ble bygget som øvingsskole for Klæbu Seminar i 1840, huset i en årrekke framhaldsskolen i Klæbu etter at den mistet folkeskoleklassene. Nå er bygningen innlemmet i Hallsetheimen og bygd om.

På de neste bildene får vi bli med inn i skolestua — først til en geografitime i omgangsskolens dager, der elevene sitter rundt et langbord, så over til et klasserom hvor det foregår tavlegjennomgåelse i rekning. Her gir maleren oss et eksempel på tidligere tiders straffemetoder — en av elevene er nemlig plassert i skammekroken.

Også elevene alene i klasserommet har fått sitt bilde. Hvor godt husker vi ikke den avslappede stemningen som hersket i klasserommet, når læreren — etter vår mening så altfor sjelden — overlot oss til oss selv, og hvor

I det andre klasserommet ved Lysklett skole er bildene viet arbeidet på gården. Det er særlig utarbeidet slik det kunne arte seg i samtida og nær fortid kunstneren tar for seg. Det er pløying med hest, det er ljåslått, mann og kone tar opp poteter med grev, og høyonn og høykjøring går livlig unna. Tre bilder viser vedlikehold og vøling av redskaper og stell av dyr. Faren tinner river mens sønne ser på og lærer, hesten blir skodd, og vi blir tatt med inn i smia hvor hjulgangen på ei vogn blir reparert. Og mens dette foregår blant mannfolkene, tar ungkona seg tid til ei kosetund ved vevstolen.

I det hele tatt blir allsidighet og sjølberging understreket.

Bildene i det ene skolerommet ved Tulluan skole viser at skogen har vært en viktig del av livsgrunnlaget for folk i Klæbu, for her er motivene hentet fra arbeidet i skogen og med skogen. Først møter vi tømmerhoggeren og felling av treet. Så er det barkingen som står for tur. Videre

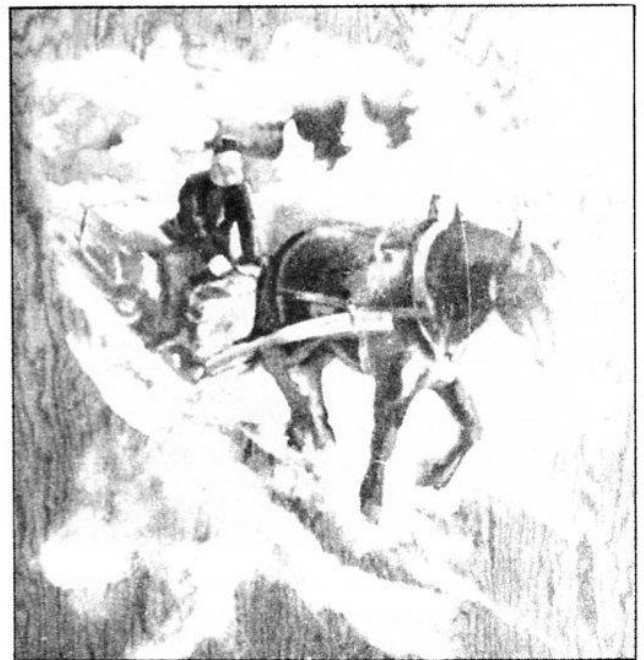

blir vi med ved lunning, lessing og tømmerkjøring. Fra gammel tid har vassdragene vært brukt til å få tømmerstokkene fram til sagbrukene, så fløteren på sin stokk, som også får sitt bilde, hadde nok mang en stri tørn i frådende fossestryk i Nidelva.

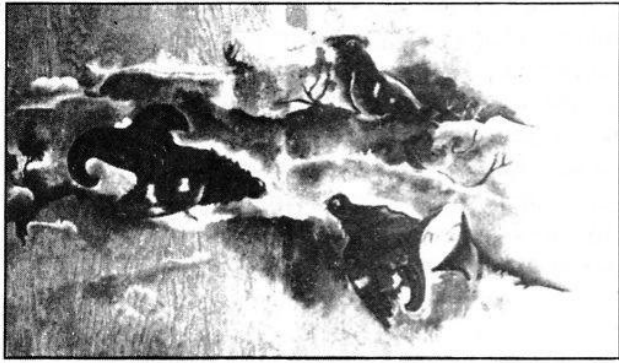
Vi ser videre at selve skjæringen foregikk både manuelt og med vasskraft, og de ferdige plankene og bjelkene ble kjørt til byen med hest. Denne fraktingen var nok en viktig attåttnæring for Klæbu-bonden vi ser på planke-lasset.

Utsmykningen av det andre rommet tar for så vidt også utgangspunkt i skogen. Men her er det skogen som tilholdssted for dyr og fugler vi vandrer inn i. Først er det en brusende orreleik vi møter, og for alle eldre klæbygger er det nok svært nærliggende å kombinere bildet med «Orreleiken på Tullusmyrene» — et vårfenomen for krigen på myrene i nærheten av skolen — som var så enestående at den i flere år ble sendt som programpost over Trøndelag kringkaster.

Lenger inne i skogen kommer ulven tassende mellom trærne, mens en bjørnefamilie koser seg utenfor hiet. En stolt elgokse like ved ser ikke ut til å ta noen notis av sine mer tvilsomme naboer. Våpensstillstand ser det også ut til å herske mellom en beitende hare og en stolt revemor med ungene sine.

Men idyllen kan brått ta slutt, og verken rovdyr eller matnyttig vilt kan føle seg trygge, for mot skogen kommer jegeren med årvåkent øye og varsomme skritt.

Så er vi ute i åpent lende igjen og nærmer oss en bondegård. En skvaldrende buhund ønsker oss velkommen, og vi nær akkurat å være med på kveldsmelkingen. Inne sitter gamlemor og spinner, mens katten dormer foran peisen og håper på en skikkelig «sildråppå» til kvelds.

Geiteflokk som klatrer i knausene, er det siste bildet i samlingen, og gjetergutten prøver å presse en avskjedstone ut av seljefloyta si.

Avdøde G.H. Bjørgen, som var lærer ved Lysklett skole fra 1952 til 1963, skrev i midten av 50-årene en avisartikkel om utsmykkningen av skolene i Klæbu. Han var selv en flink maler og burde derfor kunne vurdere samlingen rent kunstnerisk i tillegg til dens pedagogiske verdi. Jeg vil her ta med noen av hans uttalelser. Sitat 1: «Når en ser utsmykkningen ved disse skolene, forstår en at det er et stort og strålende arbeid kunstneren Kaare Heg-

le her har lagt ned. De mange forstudier han gjorde, gjør at bildene har fått en impresjonistisk fasthet og samtidig en livaktig fremstilling. På den måten kan barna forstå dem og tilegne seg så vel innhold som farge og form.»

Sitat 2: «Det ser ut som alt dette vakre på veggene også har en heldig virkning på barnas egne tegninger. Elevene har lettere for å skape liv over det de lager, og fargesansen virker sikrere. Men dermed er en også kommet inn på betydningen av en slik utsmykning, og den er ikke liten. I småklassene kan bildene brukes direkte i undervisningen, særlig i heimstadelære, og enkelte bilder kan med godt utbytte tjene som hjelpemiddel ved undervisningen i storskolen. Størst betydning har den nok likevel ved at skolesalene er blitt så vakre og koselige, slik at både elever og lærere trives der. Den virker som inspirasjon og stimulans. På barna har den også en oppdragende virkning. De får en sterkere trang til å ha det pent omkring seg.»

Jeg vil nevne at i Aschehougs Metodeverk som kom ut i 1954, finner vi tre bilder fra utsmykkningen av Lysklett skole. De er trukket fram som eksempel på heldig dekor på vegger i skolerom.

Vi skylder å takke både dem som var framsynte og gikk i brodden for utsmykkningen, og kunstneren som gav oss bilder vi forstår og er blitt glade i. En skulle ikke tro de snart er 50 år, for fargene lyser oss i møte som om de ennå ikke var ordentlig tørre, og de er faktisk uten skrammer og blyantstreker. Vår oppgave må fortsatt være å verne om bildene, slik at de også kan glede senere generasjoner.

— OG LITT OM KUNSTNEREN SOM MALTE DEKORASJONENE

Under arbeidet med denne artikkelen kom interessen for å få noe mer kjennskap til den unge trønderen — 27 år i 1936 — som ved å utsmykke skolene reiste seg et minnesmerke i bygda — og så forsvant. «Til Oslo», ble det sagt, og flere opplysninger var det ikke mulig å få lokalt. Omsider fikk jeg tak i en adresse i Oslo og sendte brev. Jeg fikk svar fra hans frue, Else Hegle, og de opplysninger jeg kommer med, har jeg i hovedsak fra henne.

Kaare Hegle fikk slag for 5 år siden, og det har passivisert han en del, men ikke verre enn at han fremdeles kan være å finne ved staffeliet.

Han ble født 15.3.09 på Steinkjer og vokste opp der. (Han gikk forresten i samme klasse på folkeskolen med henne som senere ble hans frue.) I 1925 reiste han til Oslo hvor han gikk i malerlære hos dekorasjonsmaler Davidsen og tok Kunst- og håndverksskolen på kveldstid.

I 1936 flyttet Else og Kaare Hegle til Trondheim, for han fikk jobb som teatermaler ved Trøndelag Teater som startet i 1937. Før den tid hadde han oppdrag i forbindelse med Trondhjems-utstillingen i 1930, og på Røros hadde han dekorert apoteket, som forøvrig er fredet, og Kaffestuggu. Ved Trøndelag Teater var han i to år under teatersjef Henry Gleditsch. Her laget han dekorasjoner til bl.a. «Peer Gynt». Det er skrevet om han i Ole Øisangs bok: «Trøndelag Teater gjennom 25 år» at han gjorde en stor kunstnerisk innsats ved teateret i disse to første sesongene.

I 1936 ble han tilbudt jobb i Oslo som teatermaler ved Det Nye Teater, og der ble han hele sitt yrkesaktive liv.

Også andre scener sendte bud etter Kaare Hegle: Chat Noir, Edderkoppen, Den Nationale Scene i Bergen, Oscarsteatern i Stockholm og Storan i Göteborg. Innimellom var han tilbake ved Trøndelag Teater bl.a. under oppsetningen av operetten «Flaggermusen» i 1941/42 og «Den glade enke» i 1946/47. Siste gang han ble benyttet

i Trondheim, var visstnok i 1959 da hans dekorasjoner til «Madame Pompadour» «var av storslått format og en fryd for øyet.»

Kaare Hegle har også vært hyppig brukt som innretningskonsulent for restauranter og hoteller, bl.a. av Holmenkollen Turisthotell, Frascati, Operagrillen i Stockholm og Hotell Norge i Hamburg.

Ekteparet Hegle har en datter som har arvet sin fars kunstneriske anlegg. Hun heter Kari Skavlan og er en meget dyktig tekstilkunstner.

I vår fylte Kaare Hegle 75 år, og ved den anledning fikk han svært så rosende omtale i Oslo-pressen. Her er noen løsrevne sitater: «Kaare Hegle — sikker kolorist».

«— en enestående oppfinner av sceniske løsninger, som reddet mange instruktører ut av knipene. Med ofte de enkleste midler tryllet Hegle fram forbløffende resultater, som skapte feststemning i teateret.»

«Det var Hegle som var sjelen og drivkraften bak det hittil største teaterforetagende i vårt land — Det Nye Teaters teltturneer.»

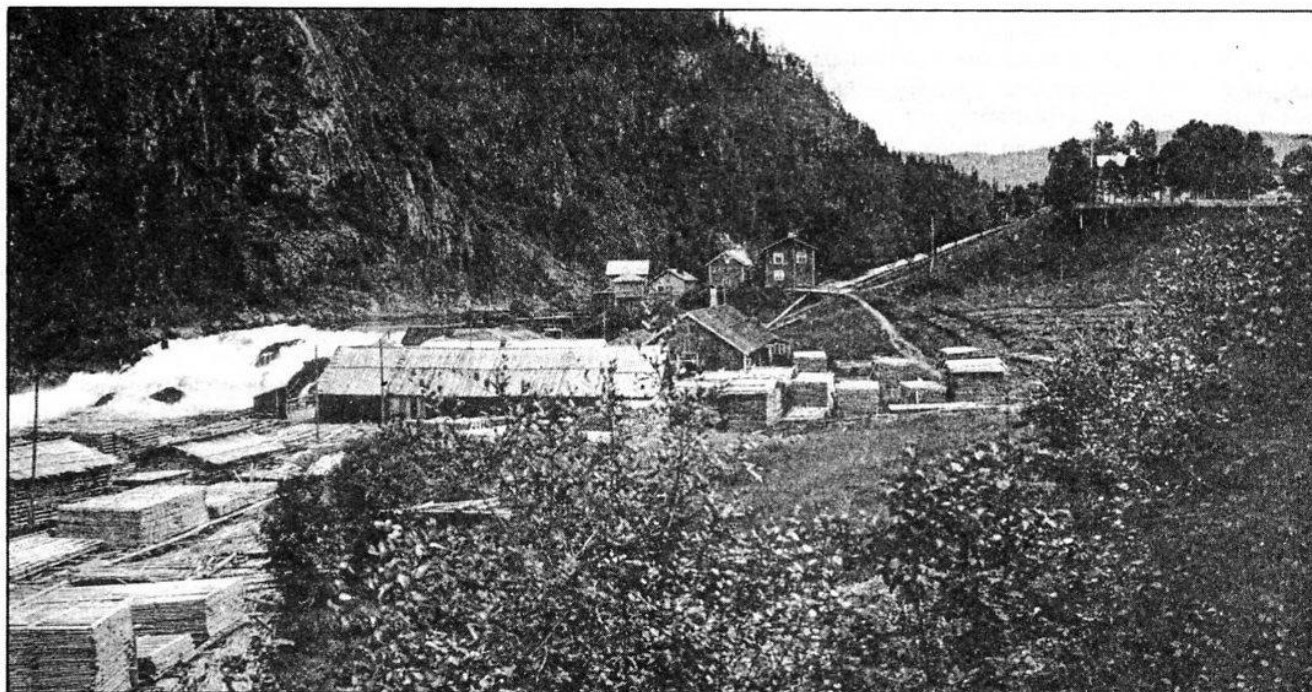
«I hele sitt virke har Hegle vært beundret av kolleger og elsket av sine medarbeidere, som han i mange situasjoner fikk til å utrette mer enn det som er rimelig.»

For å fullstendiggjøre bildet av kunstneren Kaare Hegle vil jeg til slutt nevne at han var den første som fikk Leif Justers Revypris, og at han har som den gjeveste heder: Kongens fortjenestemedalje i gull.

Høttkjøringa

Ole Svaan:

Tegning: Unni Woldvik

Trelasttransporten fra Hyttefossen til Trondheim 1874 – 1913

I 1874 bygde Hiutfeldt & Co. opp et etter tiden moderne sagbruk ved Hyttefossen, som til alle årstider skaffet rikelig kraft til maskinene.

Fossen hadde allerede skaffet kraft til ymse produksjoner i flere hundre år, bl.a. den gamle Hyttens Saug (Hyttens Sag), som flere ganger er nevnt i gamle dokumenter. Det kan dessuten nevnes at fossen i eldre tider skaffet kraft til kverner, smeltehytte og stamphus.

Navnet «Hyttefossen» har sikkert tradisjon fra den tid det ble drevet smeltehytte på stedet.

Det har vært sparsomt med kilder til denne beretning. Det eneste som til d.d. har vært oppbevart på Hyttefossen er notatbøker og stikkingslister. Dessuten finnes det flere bilder av sagbruk og mannskap. De muntlige overleveringer blir således de viktigste kilder. Min far (1875 – 1956) har fortalt mange episoder fra Høttveia, likeså Sivert Aune (1886 – 1984) og John Høiås (1892). Ole Lettingvold har også gitt flere opplysninger.

Tømmeret til sagbruket kom fra skogene rundt Selbusjøen. Det ble fløytet nedover elvene ned til sjøen og gjennom Bjørsjøen ned til Båthølen like ovenfor fossfallet Hyttefossen. Herfra ble tømmeret tatt inn på sagbruket og foredlet til planker, bord og boks, og hit var det relativt små transportproblemer.

Eneste mulighet for transport av lasten til utskipningsskaia i Trondheim var med hester. Denne trafikken pågikk i nærmere 40 år.

Vegstrekningen fra Hyttefossen til Ila om Heimdal var på den tid ca. 25 km, – en lang og besværlig veg, både vinter og sommer for både mannskap og hester. Vegene var ikke av særlig høy standard, hverken sommer eller vinters tid.

Om sommeren var det dype hjulspor og ellers ujamn og hullete vegbane. Friksjon til vegbanen ble naturlig nok stor og et slit for hestene. Mesteparten av lasten ble imidlertid kjørt på vinterføre, og dette var lettere for hestene, tross at det ofte var dyp snø. Når staupene ble for store, måtte det settes inn mannskap for å hogge kulene bort. Denne arbeidsoperasjon var arbeidssom om det skulle gjøres skikkelig.

Vinterføret var vekslende på strekningen Hyttefossen – Ila. Mens det i Klæbu kunne være nok snø, kunne det være sterkt førefall på vestsida av Skjøla. Over Torgardssletta blåste snøen til sine tider helt av vegen. For å bevare føret i det lengste, ble det satt opp lave snøskjermer, som snøen la seg imot på vegen.

Det forekom at vegen også ble helt bar over Torgardssletta. Da var det ikke annen råd enn å redusere lasset, eller i verste fall sette det igjen for senere henting når føreforholdene hadde bedret seg.

Sommerdoningen var en vanlig firehjuls vogn, som besto av «dråg» eller «drag» med svingbenk, hvortil hesten var forspent, samt langvogn tilkoblet.

Vinterdoningen var derimot nokså spesiell og ukjent etter nåtidens begrep.

Pålessingen var litt av en kunst. Hovedlasset ble lagt på en vanlig langslede, men bottenfloa, eller de nederste plankene, ble lagt fram omlag 1,5 m, hvortil det ble reipt fast en kort støtting, eller staupstøtting som den ble kalt. Den hadde bl.a. til oppgave å redusere støt og rykk i seletoyet. Hesten ble mye spart på denne måten. Til

rundt århundreskriftet ble lassene surret fast med ore-reip, laget av huder. Jernkjettinger kom ikke til anvendelse før etter 1900.

Seletoyet måtte helst være av beste slag, hvilket ikke alltid var tilfelle. De fleste sørget nok for å være godt rustet til transportoppdragene, da det skulle legges grunnlag for best mulig dagsfortjeneste.

Opp til våre dager snakkes det mye om «brøtte» (sår i boggreistaet) hester, eller også kalt selebrudd. Det fortelles at foringa av hestene stort sett var bra med havre og høy.

Underveis var det flere muligheter for vanning. Nedfor Lappen i Moadalen er det et oppkomme av kaldt, godt vatn. Her ble det satt opp vanningstroer like i vegkanten. Denne vasskilden er senere kalt Trodalen, og forekomsten er like god også idag som den alltid har vært.

I bekken ved Hallan var det også gode vanningsmuligheter for hestene. Det sies at dette var siste mulighet for hestene å drikke seg utørste, – neste var ved framkomsten til Ila.

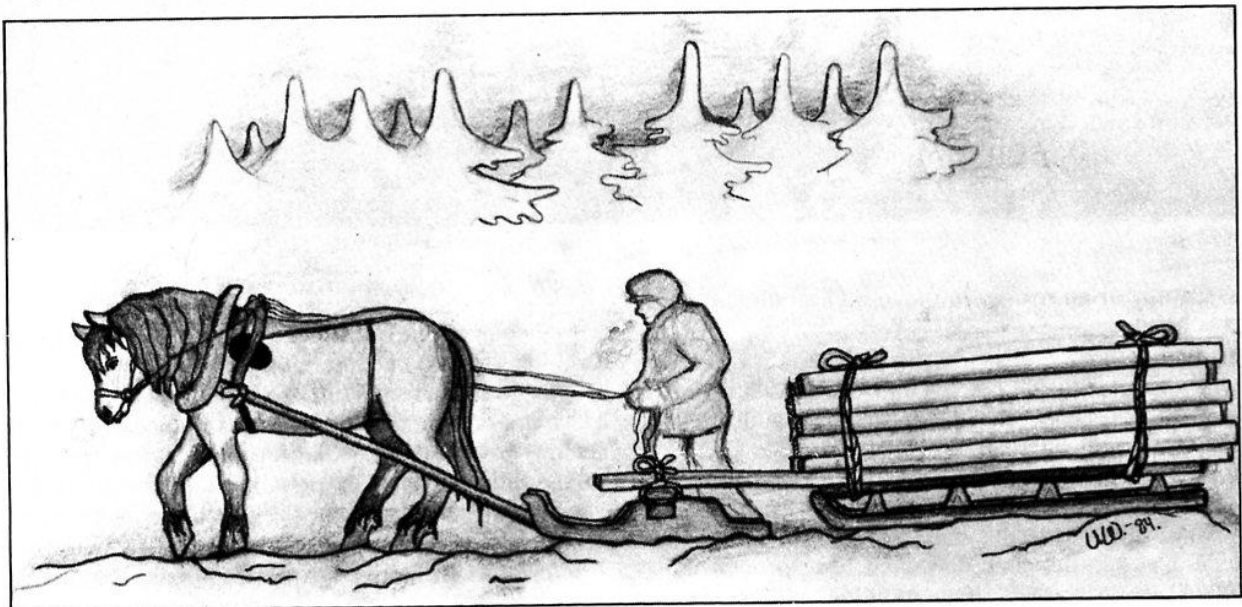
Bekken ved Sjølbakken førte ikke særlig godt vatn, p.g.a. jernutfelling fra gruvene på toppen av Skjøla.

For kjørerne var det vanlig å raste i Hallan eller Skjølbakken. På heimturen ble det som oftest stopp på Nydalen gård ved Stavne for de som hadde lengst veg heim. Her var det ikke uvanlig med litt «varmt i livet» eller en «tår over tørsten».

John Høiås husker godt at han deltok i Høttkjøringa. Han ble konfirmert i 1906, og var dreng hos Edvard Tullugen et par års tid. Lønna var 80 øre pr. dag og kosten, men han syntes dette var bra betaling tross lang dag.

Det ble kjørt opp til Hyttefossen i 5-tida om morgenen for å måle på lass, og var ikke tilbake på Tulluan før sent på kveld. Dette ble kalt for helvending, men det ble også kjørt halvendinger. Da ble lasset kjørt et stykke på veg den ene dagen og tatt igjen neste dag og kjørt fram til Ila. Om det skulle bli hel- eller halvending var det nok føreforholdene i høy grad som avgjorde.

Det ble stort sett kjørt i Høttveia mellom onnene og ellers når det var tid. Hovedtyngden av transporten foregikk om vinteren.

John Høiås forteller at mange steder var hestestellet meget dårlig. Seletøyet var ofte reparert med materialer som var for hånden, f.eks. ståltråd. Det fortelles at en ståltrådkveil ble hengt på bog-trea og fulgte med under turen. Hovstellet var også dårlig. Hvis transporten ikke hadde den ønskede framdrift, hendte det at hestene ble banket. John Høiås mener at det var det rene dyreplageri i mange tilfeller.

John Høiås og Ole Lettingvold har mange historier å fortelle fra Høttveia, som delvis er sjøopplevelser, delvis hørt fortalt.

Høiås beretter om en leinstranding som hentet «knupp» (avkapp) fra sagbruket. På heimveien gikk skåkåsen av i Skjøla, og han måtte reparere for å komme videre. Dette tok tid, uten nevneverdig verktøy å hjelpe seg med. Han kom seg ikke heim før ved midnattsleite.

KLÆBU HISTORIE- LAGS ÅRSSKRIFT

1984

**— en billig og
«lugum» julegave.**

*La ikke utflytta klæ-
bygger glemme heim-
bygda. Gled dem ved å
sende dem historiela-
gets årsskrift til jul.*

*Også fjorårets års-
skrift kan ennå kjøpes
— i Klæbu Sparebank,
eller ved å kontakte
Klæbu Historielag,
7060 KLÆBU.*

Det var ikke bare bøndene i Klæbu som tok på seg transportoppdrag, men fra alle bygder som geografisk lå mest laglig til. Det var ikke sjelden at 50-100 gamper var på farten, og det fortelles at det var en fulltonig klang fra alle hestebjellene slike dager.

Høiås husker spesielt at forpakterne på Målsjø gård kjørte mye trelast, likeså Hjellien, Tulluan, Forseth og Torgard. På disse gårdene var både hester og kjøreodning i god stand.

Jens «Forgali» var fra Tiller og kjørte mve i Høttveia. Han var egentlig skomaker av yrke, og laget 6 par sko pr. uke i tillegg til et materiallass pr. dag. Det fortelles at han var «om seg» og gjerrig til å «stå på», – han hadde bergingsvettet som det heter. Hvis han var kommet sist i køen på tur til Hyttefossen, kjørte han omveier for å komme først. En slik anledning kunne by seg ved å ta av i Fosshåggån og kjøre om Forsethgårdene, Kvernbyggene til Tulluan. Han kjørte i trav, og det fortelles at hesten hoppet rundt 12 m enkelte steder. Han oppnådde med denne sprengkjøring å komme først i køen.

Ole Lettingvold forteller at mange måtte returnere da det ikke var lass å få. Dette kunne skyldes mange årsaker, bl.a. mangel på tonnasje for utskipping eller manglende bestillinger, og en rekke andre forhold. Mange kunne ha behov for å ta opp forskudd på transporten. I slike tilfeller ble disse fortrinnsberettiget til lass for å betale ned på sin gjeld til firmaet.

Det var mest lukrativt å kjøre stov (kassebord). Den var ganske tørr og dermed lettere lass. Lettingvold har hørt fortalt om en som kjørte stov for lagring på Lettingvold, for senere å kjøre lassene til byen.

Betalingen for en helvendning til byen kunne variere en del, men ca. 5 kroner var vanlig. Det kom an på om det var tørr eller rå last og ellers lassets beskaffenhet. F.eks. høvlet last var ikke så etterspurt, bl.a. p.g.a. at den måtte behandles forsiktig så den ikke tok skade av nedbør. En måtte videre være forsiktig med å reipe fast høvlet last. Det skulle være en fordel å være «på god fot» med målesjefen, noe som lett kunne ordnes ved bestillinger.

Ole Lettingvold forteller at Lars Gjersmo fra Tiller hadde 4 hester som han brukte i materialtransporten. Hvis han kjørte helvendinger med alle hestene, kunne det bli til en kakmjøsekk på 100 kg, eller omlag 20 kroner.

Min far fortalte mye om sine opplevelser i Høttveia. Han begynte som 10-åring å kjøre den lange vegen til Ila i all slags vær og føre. Om vinteren var det skole annen hver dag og de mellomliggende dager var det ofte, om ikke alltid, å kjøre et materiallass til byen. Dette fortsatte han med i alle år til trafikken opphørte i 1913. I alle disse åra opplevde han mye og lærte seg å utøve praktisk arbeid. Sine opplevelser fortalte han mange ganger, men mesteparten er glemt. Jeg husker han sa til meg en gang at det var bra at dette slitet for hester og mannskap tok slutt.

Etter 1913 gikk trelastfirmaet til anskaffelse av hester sjøl, og foresto transporten til bilen kom i midten av 20-åra, men det er en annen historie som jeg skal forsøke å komme tilbake til ved en senere anledning.

Kuhandel under krigen

Av John Aas

I 1942 ble jeg eier av et bureisingsbruk ved Målsjøen, og det ble aktuelt å anskaffe husdyr så snart jeg fikk reist hus for folk og fe.

En dag i 1943 leste jeg i avisa at en mann i Hegra averterte ei rau trønderkvige til salgs med kalvingsdato 20. juni. Jeg tok telefonen og ble enig med selgeren om pris for kviga usett. Om jeg selv hadde reist og sett på henne, ville det ikke betydd noe, da jeg aldri hadde hatt befatning med husdyr.

Og så var det den gang noe som hette «matauk» på grunn av rasjonering og tomme hyller i butikkene.

Kviga skulle sendes med jernbanen en bestemt dag til Trondheim, og ankomsten ble meddelt av jernbanekontoret.

Lastebileier Peder Ramlo lovt å frakte kviga heim dagen etter. Vi avtalte å møtes i Prinsens gate kl. 11.

Jeg reiste da om morgenen med den treknott-drevne bussen til byen. Jeg hadde et ærende på Heimdal og gikk av bussen der, og videre tok jeg toget til byen.

Noen lastebil kom ikke som avtalt, og jeg ringte så opp Ramlo som kunne fortelle at han var blitt forhindret, men skulle komme neste dag til samme tid og møtested.

Jeg overnattet hos en slektning, og Ramlo kom som avtalt.

Dette var altså under krigen, og en måtte ha passerseddel for å komme inn på jernbanens område på Brattøra.

Vi gikk da til et kontor som holdt til i et hus i Fjordgata.

Før oss sto en mann som også skulle ned på Brattøra. Han ble spurt om legitimasjon, hørte jeg, og jeg for så igjennom mine lommer uten å finne mitt legitimasjonskort. Det var nok blitt igjen heime.

Så ble det omsider min tur, og jeg fikk som ventet spørsmål om legitimasjon. Lommene ble gransket på nytt, men uten resultat, og jeg måtte beklage at det dessverre var blitt igjen heime.

Har De ikke med rasjoneringskort eller noe annet, spurte kontordama.

Lommene undersøktes atter. Nei, ikke noe slikt heller.

Hun ringte jernbanen og fikk bekreftet at det var kommet ei ku til meg. Deretter gikk hun inn på et sidekontor for å spørre om det var noen mulighet for oss. Vi hørte at de snakket tysk der inne.

Hun kom tilbake og sa at svaret der var nei.

Vi gikk så ut på gata. Problemet var hva vi nå skulle gjøre? Vi ble enige om å kjøre ned til Handelsfjøset. Der så vi at bak fjøset gikk det et høgt nettinggjærde som sperret av jernbaneområdet. Vi gikk inn i fjøset og traff en mann som arbeidet der. På spørsmål sa han at det ikke var noen kvige der som var til meg.

Det var merkelapper på alle dyrene som sto der med adresse til Bøndernes Salgslag fra gårdbrukere på Frosta.

Fjøskaren fortalte omsider at de hadde lastet opp 2 jernbanevogner med slaktedy som tyskerne hadde forlangt at Bøndernes Salgslag skulle sende til Mosjøen.

Da må vi dit og se etter om kviga er blitt med der, sa jeg.

Nei, det går ikke, sa mannen, for toget skal gå om en halv time, og de to vognene kan bli tilkoblet når som helst.

Ta ei ku av dem som står her isteden, sa han. Jeg syntes det virket litt mistenkelig at han var så snar til å tilby meg ei anna ku. Derfor gav jeg meg ikke, og mannen måtte vise meg en åpning i nettingen. Jeg fant vognene ved ei rampe og begynte å presse meg mellom kyrne og studere merkelappene. Men ingen til meg i denne vogna.

Så var det å gå laus på den andre vogna, og tida var uhyggelig knapp.

Fjøskaren var nå også kommet etter, og jeg ba ham om å hjelpe meg.

Nei, ta heller ei anna ku, sa han igjen, men gikk allikevel med på å gå over den ene halvdel av vogna.

Nei, her er ho ikke, sa jeg.

Ikke her heller, sa han.

Men det må da vel være ei innmed tverrveggen der, for den kua du står ved, er ikke den innerste, bemerket jeg.

Først sa han at det ikke var noen der, men måtte til slutt innrømme at det var nok ei der allikevel.

Få henne ut, så skal jeg springe bort i fjøset og ta hit ei anna ku i stedet, sa jeg, og la i veg.

I fjøset tok jeg den nærmeste kua og for gjennom gjerdet og ut til vognene.

Fjøskaren hadde da fått ut kviga, og jeg fikk den jeg kom med inn i vogna.

Da dette var gjort, kom mannen fram med merkelappen som hadde vært på kviga. På lappen sto navnet mitt, og han hadde sikkert hatt den i lomma hele tida.

Kviga ble så lastet opp og kjørt heim til «farmen».

I dagene etterpå var jeg ikke sikker på om dette var den kviga jeg hadde kjøpt pr. telefon. Men den 20. juni kalvet ho, og alt var i orden så langt, men jeg tenkte ofte på hvordan oppgjøret ble mellom Bøndernes Salgslag og frostingene ble.

Det hører også med til historien at det ble legitimasjonskontroll på bussen mellom Heimdal og byen, men uten å vite det unngikk jeg ubehageligheter ved ikke å ha legitimasjonskort på meg da jeg reiste med toget denne strekningen. En sjelden gang kan en ha flaks, og jeg hadde vel mer flaks enn vett i denne kvigehandelen.

Klapjagt paa Ski

Hentet fra boken «Jakt i Norge» av N. J. Gregersen.

(Klæbo, 1861)

I hin Tid var den Mørke i foregaaende Stykke min stadi-ge Jagtkammerat. Begge var vi ivrige Skiløbere. Vi drev da om Vinteren en egen Jagt, der dengang tyktes mig høist fornøielig. Den bestod i, naar Sneen var for dyb til at bruge Hunde, at bruge Klappere. Vi drev den Jagt kun i ét Strøg, langs Nidelven i Klæbo, fra Tellugen opover paa den til Vasfjeldet vendende Side. Opsidderen paa en af Svepladsene, dengang i sin Mandoms bedste Kraft og bekjendt som en udmærket flink Jæger, var Høvedsmand for Klapperlaget, der gjerne bestod af fire-fem Ungdommer; de betragtede denne Vintersport som en kjærkommen Afveksling i sin daglige Dont. Vi overnattede gjerne hos Svemanden paa disse vore Ture.

Sneen laa den Vinter længe rolig, dyb og løs. Harerne, af hvilke der dengang var Overflod, var trukne ned fra Fjeldet; Tyngden af dem holdt til i Lavmarkerne.

Da jeg første Gang fulgte min Kammerat paa denne Vinterfærd, havde jeg mange Spørgsmaal at gjøre ham under vor, et Par gamle norske Mil, lange Slædefart fra Trondhjem af op til Svepladsene.

«Hvorledes kan Haren drives frem til et eller et Par bestemte Punkter af saa faa Klappere? Ved man kanske deroppe ligesaa godt, hvor Haren gaar, som Manden, der satte Snaren paa Taget?»

«Vær ikke spydig, Gutten min, vent med Kritiken til imorgen Aften?»

Mine Tvivl blev gjort aldeles tilskamme. Vi skjød den følgende Dag hele syv Harer. Det var dog vor bedste Dag. Men tre og fire var et almindelig Udbytte. Da jeg var bleven ligesaa godt kjendt i Terrænet, som min Kammerat, gik Jagten aldeles regelmæssig for sig. Begge vidste vi, hvor vi i ethvert Terræfnafsnit skulde staa paa Post. Saasnaart dette var afjaget, begav vi os ad Omveie til de næste Poster, hvorpaa Klapperne fortsatte. De var ogsaa godt kjendt overalt, at enhver efter sin Plads nøie vidste, hvor han skulde gaa, for at den Hare, der maatte have lagt sig ind i Strøget, skulde bringes paa Benene.

Et løst Skud fra Svemandens Bøsse var Signalet til, at de satte sig i Bevægelse. De gjorde ingen anden Larm, end nu og da at slaa Skistaven mod Skierne. Haren sad løs i Sædet. Var den ikke skræmt ud ganske i Nærheden af Posten, kom den gjerne lunkende smaat; thi Klapperne gik meget langsomt.

Det var en herlig Fornøielse i den klare, vindstille og svagt kolde Vintermorgen at glide paa Skierne med Bøssen paa Ryggen nedover fra Svepladsene. Jeg følte dette ubeskrivelige Behag, som Ungdom, Sundhed, Livslyst og Jagtens Forventning i Forening fremkaldte. Da vi nærmede os Tellugen, var vi blevene syv Mand høi ialt.

«Flere behøves ikke,» sagde Svemanden. «Gaa du,» henvendte han til min Kammerat, «nedover til Nedpos-

ten, du ved Leddet dernede, og sæt igjen Løitnanten oppe ved Øvreposten i Dalstruben.»

Uden at afvente Svar paa denne kategoriske Anvisning satte han Skierne i Bevægelse, de fire Ungdommer fulgte ham, og snart var de forsvundne om Bakkepynten.

«Kom, saa gaar vi paa Post da.»

Ned til min var der kun et par hundrede Skridt. Han viste mig Dalstruben, og lod det derpaa staa til nedover Bakkerne.

Op gjennem Slugten, ved hvis øverste Ende jeg stod, førte en optraakket Haresti; den sidste Sne var adskillige Døgn gammel. Hist og her var en Tværvei eller et enkelt Spor at se; saa Hare var der ialfald i Trakten. «Formodentlig kommer den efter Bunden af Slugten, hvor største Traakket har været,» tænkte jeg, idet jeg lavede mig istand paa Posten. Snart lød Signalskuddet fra Svemanden; neppe Kvarteret efter fik jeg Øie paa Pus, der kom, ganske sagte, lunkende op mod Slugten nede paa Fladen, og, som beregnet, efter den største af Harestierne. Jeg stod urørlig. «Du skal snart være min!»

Plutselig lyder et Skud, saa nok et fra min Kammerats Dobbeltløb, og et, som jeg syntes, høist ubetimeligt «Todt!» Min Hare satte sig, gjorde sig lang, og kilede saa opover Bakken paa øvre Side af Slugten. Heldigvis tog den en mere og mere skraa Retning; istedetfor Modskud fik jeg Sideskud til venstre, den faldt død for Skuddet. Saa kunde jeg ogsaa raabe «Todt!», og det gjorde jeg med Besked.

Almindelig Tilfredshed, da vi samledes, med den gode Begyndelse. Særlig mærkede jeg mig, hvorlede de unge Klappere, som havde jaget, saa fuldkommen ligesaa tilfredse ud, som vi, der havde skudt Harerne. Svemanden indskrænkede sig til den korte Bemærkning: «Det bliver flere Harer idag.» Og sandspaaende var han jo.

Da vi holdt vor Middagsrast, under hvilken vi rigelig trakterede vore Klappere, havde vi allerede fem Harer, saavidt jeg mindes, af de syv. Under Jagten indtraf en liden Tildragelse, som bedre end en hel Beskrivelse karakteriserer Svemanden.

Vi var alle samlede og holdt Raad oppe paa en Bakke i en Indhegning. Jeg havde løst Skibaandene og stod og, som man saa ofte pleier at gjøre, gled frem og tilbage paa Stedet paa Skierne. Samtalen blev mere og mere interesserende; jeg glemte at tage vare paa mine Fødder. Den ene Ski fik et stærkere Skub, end den havde godt af, gik løs fra Foden og – nedover Jordet mod Elven. I Jordets nederste Del gik en Skigar omtrent parallel med Elvedraget, nedenfor den var en brat Styrtning. «Se der reiser — —» længere kom jeg ikke, Svemanden var allerede paa Farten efter Skien, der løb i Skigaren og just holdt

paa at smette gjennom den, da Svemanden ogsaa naaede Gjærdet, kastede sig over det i fuld Fart; raaddent og daarligt var det, det vidste han maaske, nok er det, Skien ble liggende under ham, og op kom han med den.

«Slog du dig», spurgte jeg ham, efterat have takket for Skien.

«Nei, det gik taaleligt med mig, men daarlig med Skigaren,» svarede han ganske tørt. Vi, min Kammerat og jeg, beundrede han; han havde øiensynlig ikke mindste Forstaaelse af, at saa var Tilfælde.

Sist jeg hørte om Svemanden, var han bleven svært døvhørt. Men paa Tiurspil maatte Gamlingen; for se gjorde han nogenlunde. Han maatte have én til at gaa foran sig efter Spillet. Konsulen sagde, det var hans ikke fuldt saa gamle bedre Halvdel. Det er nu en halv Snes Aar siden næsten. Kanske han nu er død. Skulde han leve, naar disse Linier trykkes, haaber jeg, en eller anden forelæser ham foranstaaende Minde om Fortids Bedrifter.

Hovedsmannen for klapperlaget i denne beretningen er beskrevet slik:

«Opsidderen paa en af Svepladsene, dengang i sin Mandoms bedste Kraft, var bekjendt som en udmærket flink Jæger.»

Peder Storsve hadde en bestemt oppfatning av hvem denne personen var, og vi tar med hans skriftlige beretning fra 1971.

Svemanden

Hvem var denne «Svemanden», og hvor bodde han?

I Svegredda eller Storsve som er betegnelsen på stedet, var det til for ca. hundre år sia mange husmenn. En tid var det i alt sju bosittende husmenn der. På en av husmannsplassene, den som ligger lengst i vest, bodde den gang en husmann som er omtalt som en særdeles flink jeger og fangstmann. Han hette Ingebrigt, og plassen som han ryddet og bodde på, ble kalt «Ingebrigtsrommet» etter brukeren. Stedet eller plassen bærer den dag i dag samme betegnelsen.

Min bestefar (farfar), Ole P. Hagen Storsve, som var født i 1851, har mange ganger fortalt om Ingebrigt, og hans virke som jakt- og fangstmann. «Gammelingebrigt», som han ble kalt, var i sin tid en av de flinkeste og virksomste jegere i distriktet. Han la ned en anselig mengde vilt, fugler og dyr, i de åra han utøvet sitt jaktliv samtidig som han skjøttet en husmanns mange og krevende oppgaver. Han var utstyrt med et dobbeltløpet munnladningsgevær av grovt kaliber. Dette brakte han med i nær sagt alle tilhøve når han forlot hjemmet. Det var mengdevis av vilt å råke borti gjennom skogen fram til bygda der han arbeidet. Og alltid var det sørget for at det fantes skarpe skudd i begge geværløpene. Det var ikke gjort på et øyeblikk å lade geværet i den tid, og i tilfelle

han råkte på vilt, ble det ikke tid til å lade geværet så omstendelig som et munnladningsgevær måtte lades, derfor var hagla alltid i skuddferdig stand. Det fortaltes at han brukte å lade kraftige skudd som hadde effektiv virkning på skuddmålet.

Ingebrigt Storsve var «den gang i sin Mandoms bedste Kraft (1861)», sier forfatteren. Han var antagelig født i 1836.

Det var under den tids fangstmetoder anvendt såkalt «Gilderkasser» (selvskudd) til fangst av bjørn og ulv. Ingebrigt brukte ogsaa disse fangstredskaper til å fange slike dyr. Det fantes rester av hans gilderkasser så sent som for om lag firti år sia i Svartåsen. Vi gjetergutter studerte med stor beundring en slik fangstinnretning der i åsen.

Han fikk en meget tragisk endelig. Bestefar fortalte at han og Ingebrigt straks før julen 1891 gikk sammen til Tellugen. De fulgte ikke rette vegen fra plassen, men gikk over jordet på østre side av plassen der det var plogfurer som var meget hårdfrosset. Det gikk ikke bedre til enn at Ingebrigt, som bar sitt dobbeltløpede haglegevær med skarpe skudd i begge løpene, falt med det resultat at det ene skuddet løsnet og traff ham i ene hofta. Han ble stygt og alvorlig skadet og blødde meget. Bestefar hjalp ham bort til gjerdet like ved, og der la han an hagla og løsnet det andre skuddet. Det var så det rånn i åsen på andre sida av dalen, fortalte han, så kraftig var skuddet. Ulykken skjedde i begynnelsen av desember 1891. Det var stummende mørkt og svært glatt føre. Forulykkede ble så snart det lot seg gjøre bragt hjem. Ulykken skjedde ca. 400-500 meter fra heimen. Han ble liggende i heimen noen dager hvoretter han ble bragt til sykehus i Trondheim, men det var da alt for sent, for det kom koldbrann i såret, og livet stod ikke til å redde. Han døde straks over nyttår 1892. Han var da ca. 56 år gammel.

Ja, slik omtrent fortalte bestefar om Ingebrigt Storsves virke som jakt- og fangstmann og husmann.

Jeg antar at omtalte er «Opsidderen paa en af Svepladsene,» som jegeren og forfatteren N.I. Gregersen skildrer i sin bok. Boka er trykt og utgitt i året 1898, samme året som undertegnede ble født.

Heimstad, Klæbu, den 25/10 1971
Peder Storsve

Det har bodd folk i bygda vår i uminnelige tider. Vi kan se spor etter dem. Kan vi gi kommende generasjoner høve til å se disse sporene?

Oppakten til rutebiltrafikk i Klæbu

Av Stein Tranvik

I fjorårets årsskrift skrev Kristian Engan om da det såkalte «landeveis-lokomotiv» var på tale i Klæbu. Dette var i 1870-årene. Disse monstrene kom heldigvis ikke i gang, og det skulle gå mange år før Klæbu fikk kjøretøy i fast rute.

Automobilene gjorde sitt inntog i Norge ved århundreskiftet. Nord-Møre var det fylket som var først ute med rutebil. Johan Aarøe startet Norges første rutebilselskap, men en fransk UNIC 5-seters bil, i rute fra 1. juni 1908 mellom Molde og Batnfjord. Denne bilen eksisterer forøvrig i dag og kan beskues på Norsk Kjøretøyhistorisk Museum i Lillehammer.

Den trønderske bilpioneren Arne R. Guldaahl søkte i mars 1909 om oppstarting av automobilrute Heimdal – Brøttem, men Klæbu formannskap fant å måtte fraråde dette.

Den avvisende holdningen pionerene ble møtt med fra mange kommuner i bilens barndom, skyldtes ikke bare vrangvilje og skepsis fra ordførere og amtsingeniører. Mange steder var bygdeveiene så elendige at de rett og slett ikke egnede seg til biltrafikk.

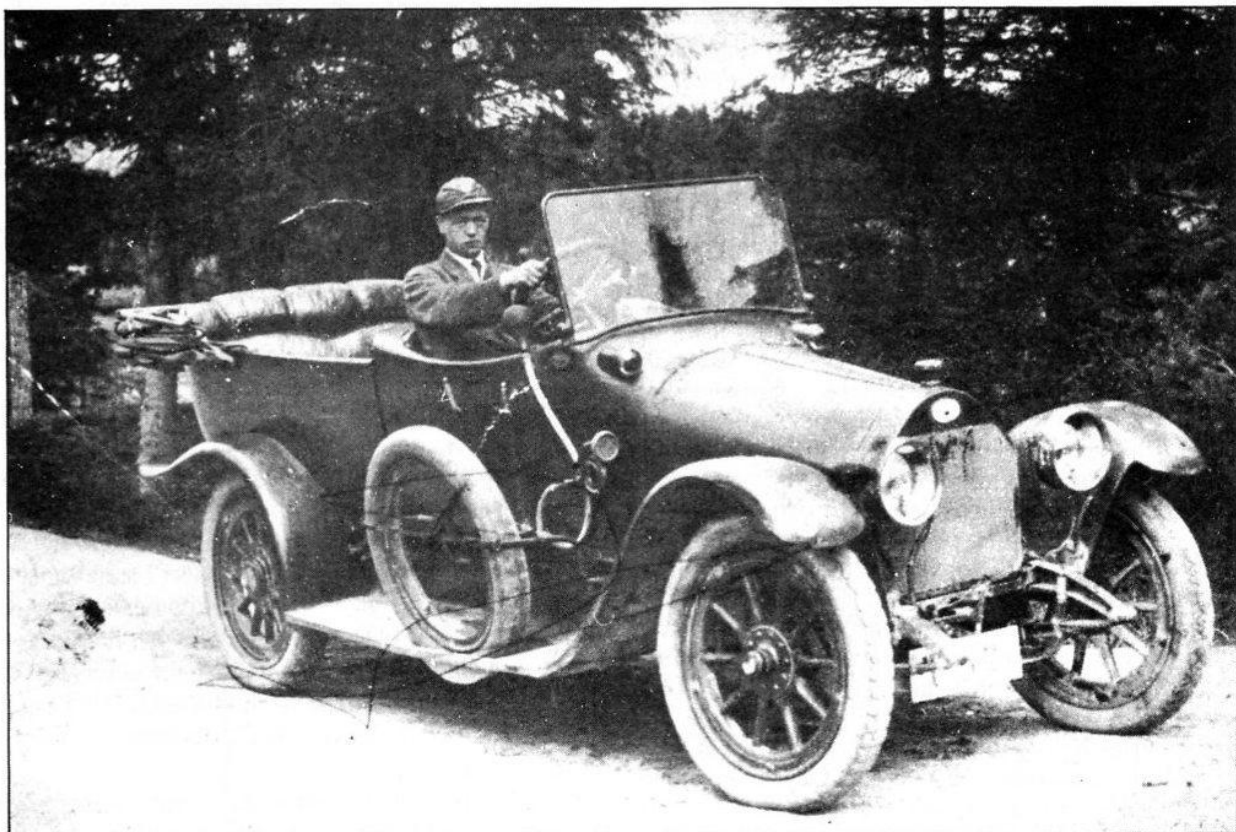
Først fem år senere, i 1914, skjedde det noe i Klæbu.

Året 1914 var et begivenhetsrikt år. Først og fremst feiret man Norges 100-årsjubileum, med jubileumsutstilling på Frogner. Der hadde Trondheim egen stand som fikk rosende omtale. Trøndelag hadde besøk av kongefamilien og landets fremste politikere. De samlet seg i Nidarosdomen for å minnes Eidsvoll og 1814. På Spandet på Lade skjedde det helt store Kristi Himmelfartsdag. Da holdt kunstflyveren Chanteloupe oppvisning og samlet hele 10.000 tilskuere. Hele sommeren meldte avisene om truende skyer over Europa, og 1. september brøt verdenskrigen ut.

I Klæbu feiret man de to utsendingene man hadde på Eidsvoll 100 år tidligere, men det skjedde også noe annet i Klæbu i 1914.

Løn Dem ikke ud!

□ Klæbus første rutebil, Rex-Simplex 1914-modell.

Ruten Heimdal (senere Trondheim) – Brøttem. Brøttemsruten.

Den 28. juni 1914 kjørte Klæbu's første rutebil sin første tur på ruten fra Heimdal til Brøttem. Det var Klaus Brøttem fra Klæbu og Nils Høiseith fra Heimdal som hadde gått til innkjøp av automobil. Bilen var en 7-seters Rex-Simplex, kjøpt hos Trøndelags første bilforhandler, Arne Guldahl, for 10.000 kroner.

Bakgrunnen for denne ruten til og fra Brøttem var at selbyggenes korteste vei til Trondhjem gikk gjennom Klæbu. Fra Selbu gikk dampbåten «Telegraf» over Selbusjøen til Brøttem. På Brøttem gård hadde det fra 1874 vært skyssstasjon, hvor de reisende også kunne overnatte.

Rutens første sjåfør var visstnok Ole Mosve fra Klæbu. Senere kjørte Mikal Eggen fra Kvål og Sigfred Høiseith. Sigfred var for ung, men fikk dispensasjon. Den 18 km lange bilturen tok en time. Her må legges til at det var ikke mindre enn 16 grunder som måtte åpnes og lukkes på dette veistykket. Takst pr. kilometer var 17 øre.

I konsesjonsbrevet av 26. mai 1914 fra Amtmanden i Søndre Trondhjems Amt står det bl.a.:

«I amtveistyrets møte den 22de denne besluttedes indvilget at andragende fra skysskaffer Nils S. Høiseith om tillatelse til at trafikere veien Heimdal – Brøttem med motorvogn i fast rute paa betingelsen av at vogn og fører oppfyller lov- og reglementsmaessige forskrifter og efter en rute, som trafikerer veien 1 gang daglig frem og tilbake, dog saaledes, at lørdagene kan veien trafikeres 2 gange.

Tillatelsen er meddelt for indeværende aars sommer og høst, saalenge veien befares med hjulredskap. Videre stilles som betingelse at ansøkeren langs veien efter amtsingeniørens nærmere bestemmelse anbringer opslag om, naar automobilen passerer, likesom ogsaa opslag om den hele rute.

Kjørehastigheten maa aldrig overskride 30 km. i timen. Paa de vanskelige og smaleste steder maa kjøres med reducert fart efter amtsingeniørens nærmere bestemmelse.

Skulde det vise sig nødvendig at faa en møteplads i Skjøla, maa ansøkeren oparbeide en saadan efter anvisning av amtsingeniøren.

Til fører maa kun anvendes helt ædruelig person».

Inntil 11. august hadde ruten bare en tur daglig, men da fikk man innvilget en søknad om å kunne foreta to turer pr. dag. På hverdager startet første tur fra Heimdal kl. 10.30 med ankomst Brøttem kl. 11.30. Etter en time returnerte den. Siste tur gikk fra Heimdal kl. 18.30 om kvelden.

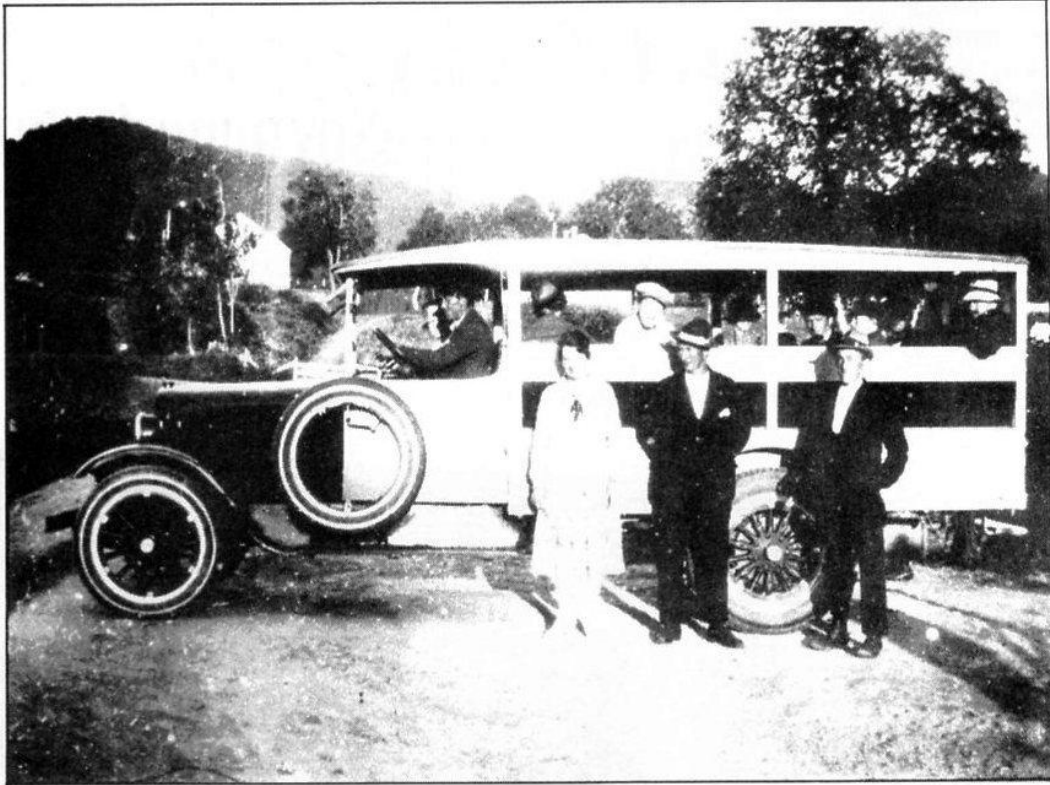
Den første klæbygg som fikk førercertifikat var Ole K. Mosve. Han lærte å kjøre hos Aurora Chaufførskole i Kristiania, og førerkortet er datert 16. desember 1913. Han kjørte en kort tid for Brøttem og Høiseith. Det fortelles at han visstnok tapte lysten på bilkjøring etter at han var så uheldig å havne med Rex'en i gjødselkjelleren på Brøttem gård.

Klæbu's første bilrute ble nedlagt i 1916, etter bare to års drift. Årsaken til dette var krigen og alle vansker den førte med seg. Det var blant annet rasjonering på drivstoff.

Rex'en gikk til de evige veier en vårdag i 1935. Det var en heimdaling som besørget opphuggingen. Motoren fulgte etter i 1939.

I 1917 fikk Richard Schei fra Trondheim konsesjon for kjøring ruten Trondheim – Brøttem i korrespondanse med rutebåten på Selbusjøen. På grunn av krigen ble det ikke noe av kjøringen før i 1919. Det ble da kjørt en tur daglig, og prisen var 25 øre pr. kilometer. Schei sluttet rutekjøringen i 1923. Han hadde på det meste tre biler i virksomhet, da to brødre av ham, som hadde hver sin bil, kunne settes inn i ruten om nødvendig. Brødrene Schei drev også med drosjekjøring i Trondheim, bl.a. med Fiat og Chandler.

I 1924 ble ruten overtatt av Vinje's transportfirma, som kjørte til Klæburuten overtok i 1940.

□ Klæburutens bil nr. 2, en Dodge 1924-modell og dens passasjerer oppstilt til ære for fotografen. Krokum gård sees i bakgrunnen.

Ruten Trondheim – Hesttrø. Klæburuten.

Klæburuten ble stiftet av klæbyggen Arnt Krokum i 1923. Han startet da opp med en T-Ford lastebil med påbygd tak. Den hadde trebenker og plass til 13 passasjerer. Denne ruten gikk mellom Trondheim og Hesttrø (Klæbu Pleiehjem) og altså på den andre siden av Nidelven enn den ruten som startet i 1914.

Klæburutens første sjåfør, Martin Ulseth (1895 – 1981), fortalte at Forden var for svak for slik kjøring. Forfjærene gikk til stadighet av på grunn av dårlige veier og fordi den alltid var fullastet med passasjerer. Var det ikke sitteplasser, sto folk i midtgangen og på stiggrettene samt at noen satt på forskjermene! Motoren ble skiftet, men det hjalp visst ikke noe. Fra upålitelig hold blir det fortalt at Forden ropte au! au! og viftet med skjermene

når den gikk opp bakker. Forden fikk oppleve bare en sesong som rutebil og ble solgt til handelsmann Lonmo, Bjørkmyr, hvor den i mange år var en trofast sliter i tjeneste som varebil.

Våren 1924 gikk så Krokum til innkjøp av en Dodge lastebil. Den tok 15 passasjerer, var utstyrt med stoppede skinnseter og hadde gardiner for vinduene. Den ble i sin tid betegnet som byens flotteste rutebil.

Den første tiden ble det kjørt tre dager i uken, men trafikken økte, og i 1927 kjørte man to ganger daglig. Samme år ble det innkjøpt nok en rutevogn, en Kissel som til og med hadde setene i kjøretretningen. Det var en svært pen bil å se på.

Dodge'n ble tatt ut av regulær trafikk i 1930 til fordel for en ny Reo.

Indgang bag

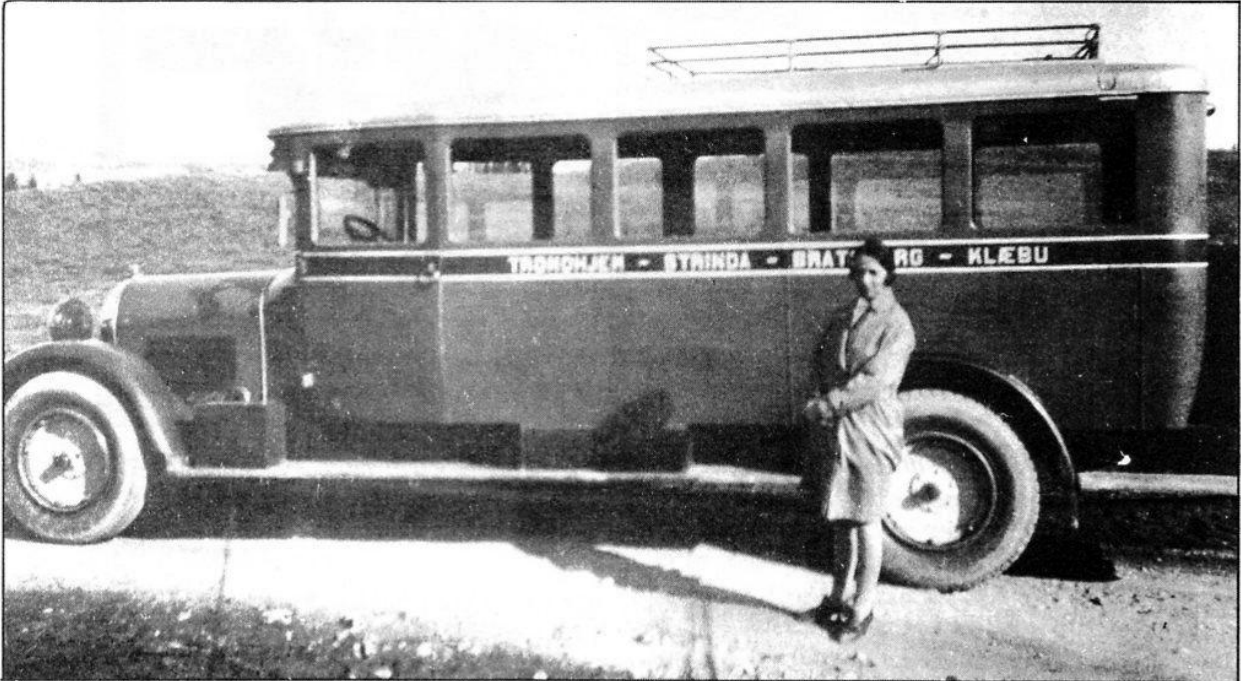
Klæburuten har nå forlenget feiret sitt 60-årsjubileum og lever og blomstrer som aldri før.

Klæbu kan i år se tilbake på 70 år med faste bilruter, et lite jubileum som ikke ble feiret eller ofret noen oppmerksomhet.

De røde og hvite bussene er bare en naturlig del av trafikkbildet.

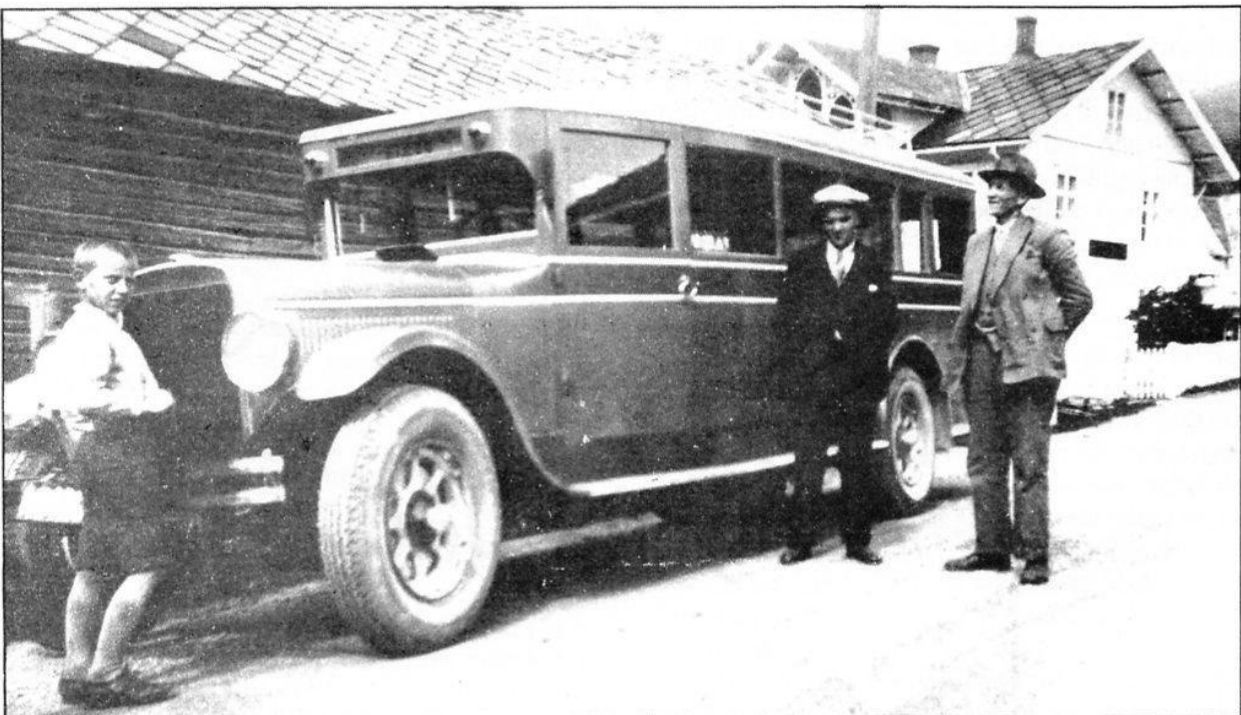
Men nettopp derfor er det moro å hedre disse pionerne med en lite omtale. De forventet sikkert ikke ordførertaler og champagne heller, så da så.....

Spytning forbudt

|| Bussar fra 30-åra. Øverst er tatt ved Lysklett, med Kristine Holm i forgrunnen.

|| Første prøvetur med en ny buss. I midten sjåføren, Paul Nideng.

Klæbu Meieri

fra 1905 - 1940

Av Asbjørn Husby

Følgende er å lese i meieriforeningens første protokoll:
«År 1904 den 8. desember generalforsamling i Klæbu meieriforening der i mødet 6.11. s.å. valgte bestyrelse framlagde forslag til statutter for foreningen sålydende:

Statutter for Klæbu meieriforening

Paragraf 1.

Klæbu meieriforening er et på aktier grundet uansvarligt aktieselskap.

Deler av paragraf 2.

Aktiernes størrelse bestemmes efter matrikelskylden på interessentenes gårde til kr. 75,- pr. skyldmark, så at aktiekapitalen blir mindst kr. 6000,-. En hver interessent pligter at tage så mange aktier som hans gård har skyldmark.»

Det var i alt 20 paragrafer. Lover for meieriforeningen ble ført i pennen av sersj. O. Devle.

Det første styret ble valgt på samme møte etter at statutter for meieriforeningen var vedtatt.

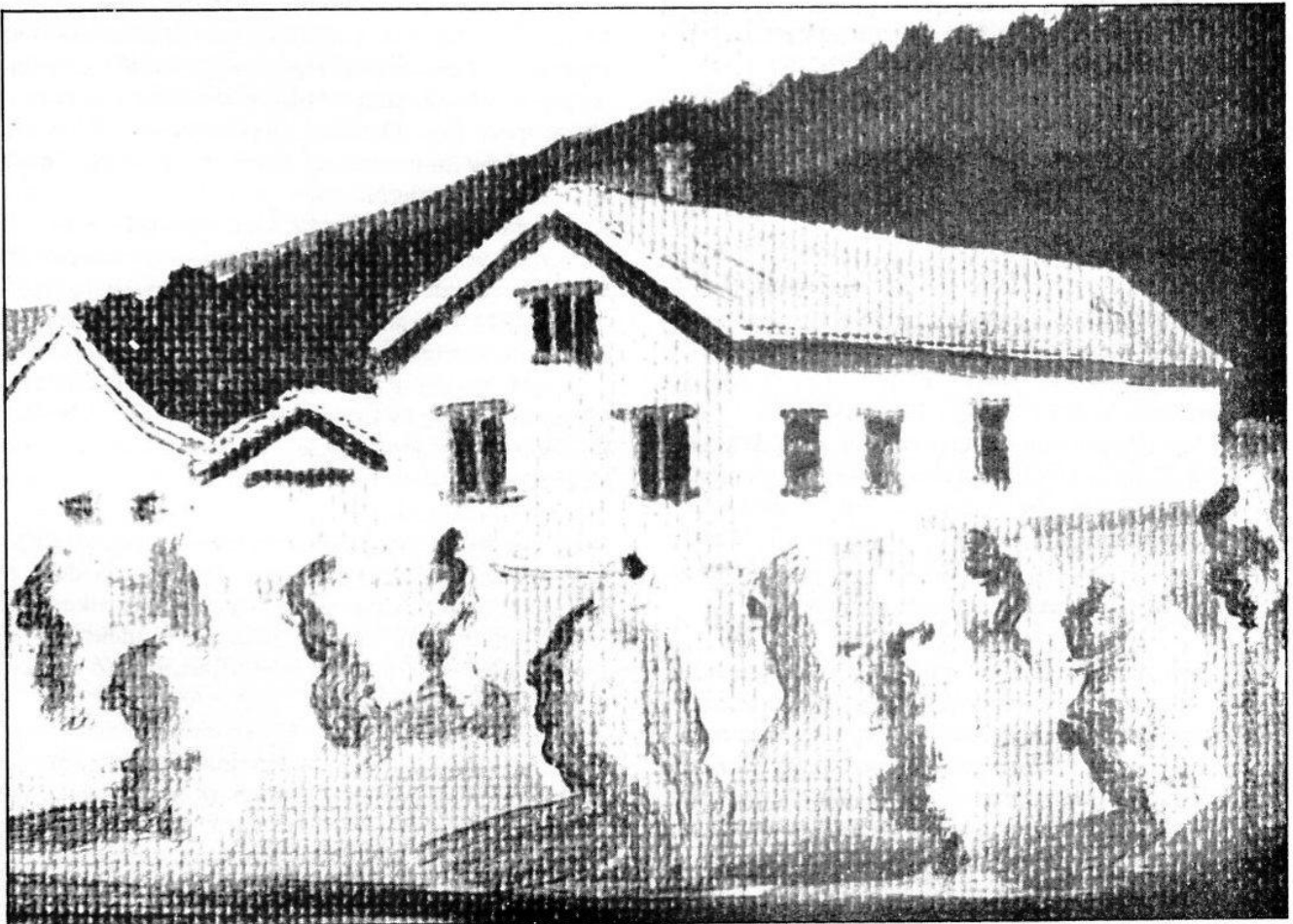
Følgende ble valgt:

O. Devle, form. Bjørn Eidstu og Ingebrigt Vindal. Medlemmer i meieriforeningen fra starten: Bostad søndre, Solem, Devle, Lysklett nordre og Lysklett søndre, Aunet, Torven, Halseth øvre, Halseth nedre, Eidstu nedre, Eidstu øvre, Husby, Stolvold-Eidstusveet, Prestegården og Fjærremsaunet. Det ble utlignet en aksjekapital på tilsammen kr. 7.312,50.

Det går fram av protokollen fra 1906 at O. Devle skulle overta kassererjobben imot en godtgjørelse av kr. 10,- pr. mnd. Det er også fra styremøtet samme år bestemmelser om når melkekjøerne skulle være i byen om morgenen og tilbake til meieriet om kvelden. Hvis ikke disse tider ble holdt måtte kjøerne betale bot til meierikassen, kr. 2,- pr. time.

Først i 1908 kan en lese om annonsering og ansettelse av meierske. Da ble Petra Aspnes ansatt med en lønn av kr. 20,- pr. mnd. samt meieriprodukter som melk og fløte.

□ Klæbu Meieri. Etter maleri av Petter Leth Olsen 1935.

Det er tydelig at det begynte å bli en del arbeide med formannsjobben, og fra 1909 får han en godtgjørelse av kr 2,- pr. mnd.

Under generalforsamlingen mars 1911 ble det opplyst at melkemottaket ved meieriet året 1910 var 128049 kg. Melka var betalt med kr. 14.628,- som gir en gjennomsnittspris av 11,4 øre.

Klæbu meieri hadde hvert år sitt valgte fjøsskue. Her følger hvilken dom disse kom fram til under sin befaring i leverandørenes fjøs.

«År 1911 den 3. feb. beså vi alle lagets fjøs, som vi befandt var meget bedre enn forrige år. Laget har 128 melkekjør, som er saa velstelt og pudset, at vi ingen grund har til nogen bemerkning. Ingen sygdom opdagedes, saa vi staar paa høide med hvem som helst efter vaar mening.»

Også følgende kan en lese fra generalforsamlingen i 1911.

«Enstemmig besluttedes at indføre tvungen tuberkulinundersøkelse der iverksættes snarest mulig av dyrlege Nordang.»

På møte den 22.3. 1915 ble bl.a. behandlet skriv fra Strindens Landbruksforening om meieriets interesse i opprettelse av en handelsforening og stall m.m. Formannen skulle møte i det tillyste møte for å høre nærmere om saken. Dette var forarbeidet til starting av Trondheims melkeforsyning. Klæbu meieri behandlet samme sak på generalforsamling i 1916, der slikt vedtak ble gjort: «Skjønt Klæbu meieri finder saken god, kan meieriet for tiden ikke gå til nogen endelig andelstegning av den påtekte Trondhjems melkeforsyning.»

Det ble samtidig bestemt at det skulle kjøpes 5 aksjer Bøndernes Hus for kr. 250,-.

Kvinnene har hittil vært lite representert i tillitsverv innen meieriet, men i 1917 ble Serine Eidstu og Else Osen valgt til fjøsskue.

På generalforsamlingen den 1. mars 1919 ble behandlet skriv fra fylkesagronom Grande med henstilling til meieriet om å uttale seg om nødvendigheten ved opprettelse av et Fellessalg i Trondhjem. Enstemmig beslutning: «Meieriet slutter seg helt til den refererte skrivelse om opprettelse av et Fellessalg i Trondhjem.»

Det kan ellers nemnes Fjæremsfossen kom. kraftselskaps tilbud om elektrisk kraft til meieriet. Det ble enighet om å bestille 750 W. Jeg finner grunn til å ta med melkemengde og priser for året 1920. Innveid melk 125726 kg. med en pris av kr. 0,54 pr.kg. Meierskens lønn var da kr. 130,- pr. mnd. i tillegg til melkeprodukter.

En kan se at fra 1921 og senere blir tidene dårligere. Styre og generalforsamling behandler mange søknader om ettergielse av gjeld. Tildels ganske store beløp sett i samband med meieriets omsetning pr.år. Jeg blar raskt utover i protokollen og stanser ved årsmøtet holdt den 8. mars 1930. Det står i pk. 11: «Enstemmig besluttedes å danne innkjøpslag for meieriets interessenter for de varer som Felleskjøpet i Nidaros fører. Som styre for innkjøpslaget fungerer meieriets styre».

Lagets navn ble Søndre Klæbu Innkjøpslag. Fra 1931 startet Sør-Trøndelag melkesentral sin virksomhet og dette ga en del forstyrrelser med leveransen til Trondheim for Klæbu Meieri, men etter konferanse med disponent og styre for sentralen, ordnet leveransen seg til det beste for begge parter.

I forbindelse med tilslutning til melkesentralen ble det bl.a. forandring av leveransen til de forskjellige utsalg som Klæbu Meieri hadde. Disse var: Tempe Kolonial, Hammer, Frk. Olsen og Woldøien. Tilslutningen til melkesentralen kostet kr. 2.098,- av en brutto inntekt stor kr. 50.676,-.

Allerede på årsmøtet den 12. mars 1932 var det diskutert nedleggelse av Klæbu meieri og å underhandle med Trondheims Meieri og Melkeforsyningen om betingelser for å bli opptatt i et av disse. Styret fikk i oppdrag å forhandle med nevnte meierier. Inntil året 1934 hadde all transport av melkeprodukter foregått med hest fra Klæbu Meieri til utsalg og forbrukere i Trondheim. Hver leverandør var pålagt kjøring etter den melkemengde vedk. leverte til meieriet. Leverandører som ikke hadde hest fikk utbetalt mindre for melka på grunn av at de slapp denne transporten.

Da som nu kunne en komme ut for fristelser i byen og med uregelmessigheter både ved leveranse i Trondheim og ved heimkjøringa. Disse ble av styret og senere av årsmøtet funnet uverdige til å transportere melk til Trondheim.

År 1934 den 10. juli holdtes interessentmøte i Klæbu Meieri til drøftelse av spørsmålet om å gå over til biltransport av melken som skulle leveres til byen. 17 interessenter møtte. Mot 2 stemmer ble det besluttet å gå over til biltransport. Ingvald Aune, i konkurranse med 4 andre, fikk kjøringa for en sum av 0,9 øre pr. l. En epoke i meieriets historie var dermed slutt.

I styremøte den 10. des. 1934 ref. oppsigelse fra kasserer Arnt Lysklett som hadde fungert som kasserer fra 1916. Han hadde de første år kr. 10,- som senere ble hevet til kr. 15,- pr. mnd. Fra samme år overtok Ingvald Aune som kasserer.

I 1935 ble det fra meieriets interessenter tatt opp takten til starting av kvegavlforening. Meieriet bevilget kr. 500,- til innkjøp av okse. Navnet ble Sletten Feavlslag. Det første styre var: Knut Hjellien, Sivert Aune og Magnar Grendstad.

Vi skriver året 1939 og meieriene utover bygdene blir pålagt mange og store restriksjoner for motarbeidelse av munn og klovsyke, pasteurisering av returmilka, samt reduktaseprøver av melka som leveres til meieri. Styret for Klæbu Meieri finner det etter dette umulig å fortsette driften.

Det siste årsmøte i Klæbu Meieri ble holdt den 9. mars 1940. Årsberetning og regnskap viser følgende: Innveiet melk 466488 kg. Utlønningspriser 18,38 øre pr.kg. Det ble vedtatt å legge ned meieriet fra 1. april 1940 og leveransen av melk skulle gå til Trondheim Meieri.

Etter 35 år, fra 1905 til 1940 er historien om Klæbu Meieri slutt, men innstasen til de menn som startet og

drev meieriet bør ikke glemmes. For ukjente og yngre lesere kan det opplyses at meieriet lå på Aunes grunn ved Fjæremaunet.

Alt inventar som tilhørte meieriet ble solgt ved auksjon. Sivert Aune fikk kr. 100,- for å rydde tomte som da ble tilbakeført Aune.

Formenn i Klæbu Meieri:

O. Devle	1905 – 1906	Lars Lysklett	1906 – 1907
Edvart Husby	1907 – 1908	Peder Dragsten	1908 – 1909
O. Devle	1909 – 1913	Edvart Husby	1913 – 1914
Sivert Aune	1914 – 1921	Iver Eidstu	1921 – 1923
		Sivert Aune	1923 – 1940

AVKJØLING AV MELKA

Det ble allerede de første år i meieriets historie bygd isdam og ishus. Hver vinter ble saging, av- og innkjøring av is foretatt. De første år av leverandørene, men senere ble issagingen bortsatt på anbud.

Isdammen som lå på Lysklettmyra var om sommeren et yndet tilholdssted for en del av bygdens kommende menn. Her lærtes de første svømmetak og de første stup ble foretatt. De hygieniske forhold var ikke de beste. På botnen var mudder som gikk til knes, og det var ikke sjelden at stuperne ble stående fast med hodet i mudderet og hjelpsomme kamerater måtte trekke stuperne opp fra bunnen. Blodigler store som frosker var også å finne i mudderet, men badelivet florerte allikevel, med brune guttekropper som resultatet.

ETTERSKRIFT

Ved å lese i slike gamle protokoller må en beundre disse menn som skrev møtereferater fra årsmøter og styremøter. Tross kort skolegang hadde de en lettleselig håndskrift og god rettskrivning, og uttrykte forslag og vedtak på en lettfattelig måte. Den oppvoksende ungdom med langt mere skolegang og gode lærerkrefter står etter mitt syn langt svakere når det gjelder rettskrivning og møtereferater.

Ved avskrift har jeg igjengitt så nøyaktig som mulig forslag og vedtak, og andre utdrag fra protokollene etter den tids rettskrivning.

Husby 1984
Asbjørn Husby

Vi kan ta vare på fortiden på mange måter. Eksempel: Registrering og vedlikehold av faste kulturminner, samle og ta vare på ting lokalt eller i museum, nedskrivning av eldre hendinger, historier, eventyr, sagn, folkemusikk, stedsnavn i inn- og utmark, ta vare på gamle dokumenter, holde gamle tradisjoner i hevd for å nevne noe. Men det haster, — mye er borte, og mye er vi i ferd med å miste hvis det ikke blir tatt vare på nå.

1905 – 1906

Til Klæbu Meieri's slutt-fest på Ljosheim den 30. mars 1940

Av Karl Villmo.

Så står vi ved Klæbu Meieri's båre
men ingen skal se at vi feller en tå. 2.
Vi bør ikke hykle en sorg som vi ikke
kan slokke med rømgraut og litt til å drikke.
Fred med det gamle – hurra for det ny –
– nå kjører vi beinast til Trondheims by.

I kveld bør vi stanse og se oss tilbake
til trekagge-kjøringens henfarne dage
– til ny som at allting er gitt i doktriner
og regnes i A – B – og C-vitaminer —
– i spalting av Celler – mikrober så små
at vi i vårt enfold kan intet forstå.

Byfolkets sanser er skjerpet med tiden
de merker en bismak – om aldri så liten –
så er det kan hende no'n prikker på bunnen
– de tør ikke drikke – får gi det til hunden
og tanken på kumøkk har mange sjenert
selv lukta på Sluppen er mer kultivert.

Det herskende grunnsyn – det rent sanitere
ved bønders produkter å sentralisere
og fri dem for alt en for urent kan kalle –
se det må vel være fordel for oss alle,
når mjølka er sila og bråka og kokt
er livsgnisten helt i basillene sløkt.

Og folket blir friske og sterke og sunde
og smilende glade og trillende runde
for mjølka kan brukes til menneskeføde
og dyrene drikker seg ikke til døde –
– kolera og magasyk – tyfus og pest
er borte – og derfor så holder vi fest.

Når folket i byen har fått hva de trenger
av bygdebefolkningens varer og penger –
og folket på landet er nøyd med det lille –
vil alltid no'n kroner til bygdene trille,
når lønner og avgifter helt er betalt
– vi takksamme er – for de tok ikke alt.

Så takker vi alle – kone og mann –
av Klæbu meierilag
som her har endvendt sitt mjølkespann
helt inntil denne dag.
Takk til meierske – kundekrets –
– alle med tillitsverv –
alle har oftest vært tilfreds
alle har ydt sin skjerv.

STEDER I KLÆBU

Bjørn Hukkelås:

KVILESTEINAN

Følger du den gamle setervegen fra Holten opp Hallgutu og videre om Storkleiva, vil stien senere passere Kvilsteinan på sitt høyeste punkt. «Høgda» blir dette platået kalt hvor terrenget begynner å helle mot Selbusjøen.

Skiløypa opp til Høgda og videre innover Nordmarka følger stort sett denne setervegen, og den mest vanlige skiløypa opp fra Klæbu sentrum via Hallsetheimen, svinger også forbi Kvilsteinan. Den ene av steinene er iallfall såpass stor at den alltid er synlig over snøen. Som navnet antyder, er det her vanlig å ta en pause etter en anstrengende oppøvertur, og mang en appelsin er blitt skrellet her på solrike vårsøndager.

Etter at Gjenvollhytta ble reist, kjører de fleste til parkeringsplassen der og kommer lettere opp til det samme terrenget. Men mange trives fortsatt best med å slite seg opp Lysklettåsan.

Følgende skulle understreke at Kvilsteinan også i «gammeldaggän» ble benyttet til hvile- og rasteplass. Gunnar Gundersen har fortalt at da hans bestefar, Peder Halsetmo, var gutt og gjette på Halsetvollen (ca. 1865),

fant han en dag en kaffepose ved Kvilsteinan. Stavsfolket med bølingen på veg til setra hadde kokt kaffe der, men glemt kaffeposen.

INSKRIPSJONER I VASSEFJELL-MARKA

Dersom en følger vegen fra Skjøla til Vassfjellkapellet og stien videre forbi Damtjønna, når en etter ca. 3 kvarters jevn gange et høydedrag, Higeråsen. Her går kommunegrensa mellom Klæbu og Melhus, og det er fin utsikt mot Klæbu på den ene siden og Leinstrand med Gulosen på den andre, mens Trondheims-området ligger åpent for synet i nord.

Bildet er tatt av et lite svaberg på denne utkikksplassen hvor vi finner noen inskripsjoner.

Årstallet 1704 trer forholdsvis tydelig fram. Til høyre for det kan en se et mannshode med hodeplagg.

Så kan en stille spørsmålet: Er årstallet så gammelt som det gir seg ut for å være, og er det forbindelse mellom det og mannshodet?

I så fall kan hodet forestille Fredrik den 4. - dansk/norsk konge - som var på besøk i Trondheim dette året. (Han var forresten den første konge som kjørte Vårstigen i Drivdalen med vogn.)

Men har denne personen et kongelig hodeplagg? Burde det ikke heller tilhøre en soldat eller offiser? I tilfelle er det nærliggende å tenke på Armfeldts soldater som i 1718 plyndret både i Melhus og Klæbu (jfr. Klæbuboka bind II under Nideng).

Hvis en først kopler ut årstallet og lar fantasien løpe, kan en vel også kaste fram tanken at det er en bispelue eller mitra - som hører med til biskopers og erkebiskopers embetsdrakt i den katolske kirke - personen bærer på hodet. I så fall må bildet være fra katolsk tid, og da må vi tilbake til iallfall midt på 15 tallet. (Reformasjonen innført i Danmark/Norge i 1536.)

Vi vet at pilgrimsvegen sørfra gjennom Gauldalen mot Nidaros hadde en avstikker opp mot Vassfjellet, til kapellet ved St. Eventjønna. En må anta at stien skrådde ned igjen mot Kvammen. Men kanskje en annen vei

gikk lenger øst og fulgte høydedragene i retning Skjøla, tråknet av pilgrimer som ikke ville miste «Hellig Olavs by» av syne.

Hvis så var tilfelle, kunne dette berget ligge i den sannsynlige leia.

TUFTSTUGGU

Bildet på bakerste omslagsside viser Tuftstuggu som ligger ved høyeste punktet på Ståggå-vegen.

Mange er det nok som i årenes løp har sittet her nedenfor og tørket svetten etter en hard opptur. Slitte steiner i sittehøyde tyder iallfall på det.

Fromme pilgrimer østfra nyttet ofte denne vegen, og her hvilte de sine såre føtter før de hastet videre mot Nidaros.

Her over gikk transporten av kvernsteiner fra Selbu og tunge plankelass fra vestsiden av Selbusjøen, så både kjørere og trekkdyr trengte en pust i bakken før de satte

Redaksjonskomiteen er interessert i å høre fra eventuelle lesere som sitter inne med opplysninger eller andre teorier om opphavet til inskripsjon og bilde.

utfør - en ferd som med tunge lass kunne være både strabasøs og farlig.

Kanskje tuftene også en sjelden gang har vist seg for andpustne ferdafolk her oppe.

Personlig har jeg et hyggelig minne fra en skoletur en fin vårdag under krigen da Sjøen-, Lysklett- og Tulluan skoler med sine lærere Haugum, Overvik og Reiten i spissen, satte hverandre stevne her ved Tuftstuggu.

Ny veg er planlagt over Ståggån, og en 8-10 m høy skjæring vil kanskje rasere Tuftstuggu.

Vi får imidlertid håpe at den kan bevares slik at barn også i fremtiden kan gå på oppdagerferd i de mørke gangene.

DILLINGER

Ole Svaan:

Tegning: Marit Kleven

Peder P. Dragsten (1876 - 1955) hadde i sin tid som eier av Osen Øvre flere hester på gården. Disse ble også brukt i skogsdrifta.

Bl.a. hadde han en mørkebrun valakk med sokk og liten stjerne, som gikk under navnet Dillinger. Hesten var gaver, temperamentsfull. Den var ærlig og en god skogshest, men var et nervøst individ.

Dillinger var en såkalt taterhest, og hadde sikkert gått mye i handelen. Opprinnelig hette den Prins, men visstnok p.g.a. at den var noe vanskelig å temme, ble den om døpt og måtte for resten av livet bære navnet til en amerikansk storgangster fra 30-åra.

Vinteren 1937 drev P.P. Dragsten fram en skogteig fra Målsjømarka, og endel av dette tømmeret ble kjørt fram

til Nidelva, rett ovenfor Trangfossflata, og skulle fløytes derfra til Båthølen.

John Rundhaug fra Tiller var kjører, og en kald vinterdag kom han og Dillinger med et stort sleplass med slip (topp), som skulle styrtes på elva. Plutselig ble Dillinger redd ett eller annet, og den sprang ut og rett på elva med topplasset. Den svømte med elvestrømmen på skrå over elva og landet i god behold i Flatabukta, like ovenfor Trangfossflata, uten kjører.

Dillingers bedrift ble i lang tid etterpå omtalt og kommentert. Jeg husker denne historien sjøl, og Harald Dragsten har hjulpet til å friske den opp.

Dillinger ble etter noen år solgt til Dybdalsbakk ved Jonsvatnet, hvor den gammel og mett av dage ble slaktet.

Eit minne

Av Olav Gullvaag. Teikning av Jostein Øvrelid.

Frå «Joletre» 1933
(Norsk barneblads julehefte)

Det var nyårshelgi 1900-1901 at dette hende.

I flest alle kyrkjer skulde det vera midnattsgudstenest, for på ein høveleg måte å taka imot århundradskiftet. Soleis og i Klæbukyrkja. Me gjekk alle til kyrkja den natti.

Det var slik ein still og fin vinterkveld. Mor og far og dei minste syskini sette seg nedi benkene. Eg gjekk upp på galleriet for eg lika meg best der. Eg kunde tolleg usedd få sitja og sjå alt nede i kyrkja. Og kanskje glytte eg etter ei gjente som eg lika so godt. Det var elles so uvanleg dette med ei gudstenest midt på natti. Det var so stemningsfullt og underleg alt.

Der kom folket ruslande og tuslande or myrkret ute, stogga ein liten grand i døri og såg seg fyre. Kyrkja var so ven i natt. Elles var den åttekanta, kvitkalka kyrkja lite for augo, men i natt var det onnorleis. Det var prydt med granbar her og der. Det var drege stålstrenger tvert over attmed klokquetauet, frå vegg til vegg, og på desse hekk oljelampar, fire på kvar streng, etter det eg minnest.

Eg minnest mange andlet frå den natti. No er dei fleste burte. Nokre lever vel enno. Eg minnest Gjellifolket, Halsetfolket, Brøttemsfolket, Nikolai Ulstad og systerne, Sivert Aune, Julie Hagen, gamle Tine Bugge og so blindeskulefolket med skulestyrar Sydnes i brodden. Eg ser dei fyre meg, og fyrst og fremst læraren og klokka- ren, Aune.

Kyrkja vart full av folk. Klokkaren gjekk ned på kyrkjegolvvet og tok i klokquetauet og skulde ringje inn.

I det same hende det!

Eine stålstrengen med lampar på rauk. Lampane i golvvet i eit kless, midt millom folk på kvinnfolksida. Ein loge stod i veret. Heile kyrkja som hadde vore so stille, stod i eit skrik. Folk for ut benkene — i ein køyr mot utgangen. Dei klemde på, dei bykste over benk etter benk. Jamvel på galleriet tok redsla folk slik at dei heldt på i reine villska og vilde hoppa ned i kyrkja, då dei såg det tok tid for folk å koma seg undan. Men eg såg og at det var folk som ikkje heilt gav upp der nede. Eg minnest klokka- ren og han far. Han far rengde frakken av seg, kasta han over varmen, og saman med andre modige karar trakka dei no varmen ned. Andre kom, etter kvart kyrkja tømdest, inn med snø i hattane og velte på. Og elden vart sløkt.

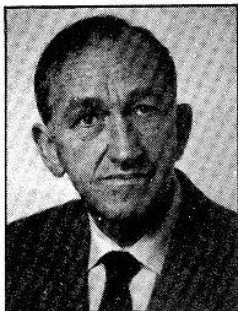
Ute vavra folk rundt og leita etter kvarandre. Møder etter born og born etter møder. Og dei ropa og gret. Smått i senn fann dei kvarandre og roa seg. Og nokre for heim. Andre vart verande og vart med i gudstenesta til endes. Og eg minnest at presten Wærnes tala slik at alle vart tekne.

Soleis som kyrkja her i denne natti hadde vore i fåre, stod og fall ho i århundrad etter århundrad med modige vaktmenn.

Mor vart so nedfor av støkken at ho for heim med dei minste borni. Og ho var på livet for far og oss andre, til ho såg oss vel heime att. Men far hadde mist frakken sin. Den fekk han elles vederlag for av brandkassa.

Det er tri og tretti år sidan, men eg minnest det enno som det var i går.

LITT OM BIDRAGSYTERNE

Inge Vevang, f. 23.10. 1929 i Tiller. «Klæbygg» fra 1974. Ansatt i Globus-Forlaget A/S som disponent.

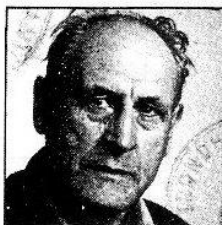
Marta Hollekim, f. Tulluan, f. 23.9. 1901 i Klæbu. Lærereksamen Volda lærerskole 1922. Statens lærerinneskole i husstell, Stabekk 1923/24. Lærer i Ringebu 1922-1931. Gift 1927 med Vermund Hollekim, Tysnes. Prestekone på forskjellige steder: Huas i Bjørgvin, Ørland i Nidaros, Veldre og Vestre Toten i Hamar bispedømme. Nå bosatt i Hamar.

Ole Svaan, f. 8.4. 1924 i Klæbu. Jordstyretekniker og gårdbruker. Formann i bygdeboknemnda og i museumsstyret.

Marit Kleven f. Villmo 30.5. 1932 i Klæbu. Pleier-assistent ved Hallsetheimen.

John Aas, f. 6.11. 1909 i Meråker. Ligningsfullmektig og bureiser i Klæbu. Nå pensjonert.

Unni Woldvik, f. Høiås, f. 10.10.56 i Klæbu og bosatt her. Har tegning og maling som hobby.

Olav Gullvåg, 1885-1961, født i Trondheim, norsk forfatter og journalist. Gullvåg utgav en lang rekke bøker i mange genrer.

Peder Storsve, f. 11.1. 1898 d. 10.2. 1979. Han var herredskasserer i Klæbu i 34 år - fra 1934 til 1. mars 1968. Helt fram til 1957 hadde han herredskassererkontoret hjemme. Fra da av fikk han kontorplass i kommunehuset. Familien bodde på Korsmo ved Selbusjøen til i 1946 da han bygde boligen, Heimstad, ved Lappen.

Karl Villmo, f. 8.12. 1893 d. 29.7. 1977. Få har vel hatt så mange kommunale verv i Klæbu som Karl Villmo. Best husker vi ham som forretningsfører i forsyningsnemnda, kontorsjef i kommunen og likningssekretær. Ellers kan nevnes at han har vært både postbud og lensmannsbetjent.

Asbjørn Husby f. 20.4. 1925 i Klæbu. Gårdbruker på Husby.

67. Da jeg var gutt.

Vivace. ²⁾ *mf* Norsk folketono.

1. Da jeg var en gutt i mitt syt-ten-de år, jeg
ren-te på ski ned-ad bak-ker så snøgt som
pi-len i luf-ten går, og så kvikk og så glad un-der
gra-nen jeg satt, og om in-gen-ting ba. Hei så
fal-le-ral-le-ra-le ral-le-ra, fal-le-ra!

2. Men så kom en orre og satte seg trygg / på granen å leke og kurre.
Da tok jeg riflen av runden rygg, / men fikk hunnen å se
hvor hun trippet i sne; / til den lek vil jeg le.
Hei så falleralle ralle rallera, fallera!
3. Jeg riflen lot synke og orren ei skjüt; / jeg tenkte: Hva er let så mere?
Hun stakkar skal sørge sin makes død? / Nei, i granskogens bo
skal I leve, I to, / og få bygge i ro.
Hei så falleralle ralle rallera, fallera!
4. Men se der kom en ulv, bar i kjeften et lam, / nå lae jeg riflen til
„Du skal, din røver, få last og skam!“ / Og så brønte jeg på, [kinnet:
gråbein ned falle må, / og se den vil jeg flå.
Hei så falleralle ralle rallera, fallera! J. N. Brun.

Johan Nordahl Brun, f. 1745 på Byneset, levde sine barne- og første ungdomsår på Lilleugla i Klæbu.

Han ble konfirmert i Klæbu kirke i 1760. 12 år gammel ble han innskrevet ved Det nordenfjelske skiløperkorps. Hans interesse for skiløping og friluftsliv kommer også til uttrykk i sangen ovenfor, der det sannsynligvis er bakene rundt Lilleugla han beskriver.

KLÆBU-BOKA

BIND I OG II ER TILSALGS
I KLÆBU SPAREBANK

Tlf. (07) 83 26 22

EINAR HOLTHE EFTF.

ASS. FORRETNING

FYRINGSOLJE OG PARAFIN
LEVERES FRA TANKVOGN

BENSIN

MEDISINUTSALG

VIVO

Tlf. (07) 83 27 23 - 7060 Klæbu

